

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

1^E JAARGANG

WOENSDAG 12 JULI 1916

No. 28

INHOUD

	Blz.
EENIGE CIJFERS BETREFFENDE ONZE SPOORWEG-MAATSCHAPPIJEN	421
Index-cijfers	422
De distributie onzer groenten	423
Gelijke verdeling van lasten bij beschikbaarstelling voor het binnenland	424
Centralisatie van den handel in Duitschland	426
Aanteekeningen bij de Statistieken:	
V. De Nederlandsche Bank	426
BOEKAANKONDIGING	428
REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED	429
MAANDCIJFERS:	
Inklaringen op Amsterdam en Rotterdam	430
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	430—439
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

Bijdragen en mededeelingen den inhoud betreffende, alsmede gegevens voor de afdeling „Statistieken en Overzichten” gelieve men te zenden aan het secretariaat, Geldersche Kade 21 b, Rotterdam, telefoon No. 10685.

Abonnementsprijs franco p. p. in Nederland f 10,—, buitenland en koloniën f 12,— per jaar. Losse nummers 25 cents.

Advertentiën f 0,35 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief.

Mededeelingen betreffende abonnementen en advertentiën richtte men tot Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, Den Haag.

11 JULI 1916.

Er valt niet veel verandering te berichten omtrent de geldmarkt gedurende de afgelopen berichtsweek. Particulier disconto noteerde 2 tot 2¼ pCt.; op den laatsten beursdag waren wissels zelfs voor 1¾ pCt. te plaatsen. De omzetten zijn uiterst gering, hetgeen ook blijkt uit de prolongatie-rente, waarvoor Woensdag in het geheel geen noteering tot stand kon komen. De overige dagen 2½—3—2¾ pCt.

De wisselmarkt was eveneens stil. Nu ook Engeland weder nieuwe bepalingen heeft gemaakt tot beperking en bemoeilijking van den wisselhandel, zullen de omzetten nog wel verder inkrimpen en zal men met steeds meer moeite aanbod van of vraag naar buitenlandsche betaalmiddelen kunnen bevredigen.

* * *

In den loop der vorige week is, onder den naam Distributiewet 1916, een ontwerp bij de Staten-Generaal ingediend, „tot vaststelling van bepalingen in het belang van de volksvoeding en van een doelmatige distributie van goederen”, waardoor de oplossing van het zoo urgente vraagstuk der distributie-politiek thans in handen is gelegd van het parlement en op een krachtige levensmiddelen-politiek wordt aangestuurd.

EENIGE CIJFERS BETREFFENDE ONZE SPOORWEG-MAATSCHAPPIJEN.

De abnormale tijden, die wij beleven, spiegelen zich ook af in de verslagen der beide groote Spoorwegmaatschappijen over 1915.

Niettegenstaande de belemmering van haar internationaal verkeer, ondanks dure brandstoffen en hooge personeelkosten alsmede tegenvallers zooals die wegens koersverliezen, waarop in No. 14 van dit tijdschrift werd gewezen (voor de S.S. blijkt dit verlies plm. f 500.000, voor de H.S. plm. f 750.000 te bedragen) zijn de bedrijfsresultaten der beide groote Spoorwegmaatschappijen zoo gunstig als sedert 1890, het jaar waarin de huidige spoorwegovereenkomsten zijn afgesloten, niet is voorgekomen; alleen het zeer gunstige jaar 1913 maakt hierop, wat betreft de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, wier resultaten over 1915 niet zoo schitterend zijn als die van de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, eene uitzondering.

De bruto-ontvangsten (voor de S.S. neerkomende op f 66.08½, voor de H.S. op f 59.63 per dag K.M.) bedragen voor de beide Maatschappijen gezamenlijk plm. f 80 millioen.

Ter beoordeeling van dit cijfer zij in herinnering gebracht, dat de Staatscommissie voor het spoorwegbeleid, die in Mei 1911 haar rapport uitbracht, de gezamenlijke bruto's van de Staatsspoor en de Hollandsche Spoor voor 1918 schatte op plm. f 71½ millioen, daarbij voor de jaren 1908—1918 eene gelijke stijging aannemende als van 1898—1908 plaats vond, en bij de slechts subsidiair geuite onderstelling van progressieve stijging voor het jaar 1918 kwam tot f 80 millioen, juist het cijfer mitsdien, dat thans 3 jaren eerder reeds is bereikt.

Niet alleen de bruto's, ook het saldo, dat aan de Maatschappijen ten goede komt, is, evenals het winstaandeel, dat door haar aan den Staat wordt uitgekeerd, over 1915 hooger dan in eenig jaar sedert 1890 (wat de H.S. betreft het jaar 1913 alleen uitgezonderd).

Daarbij is de reserve in 1915 vermeerderd bij de Hollandsche Spoor met f 617.139, bij de Staatsspoor met het enorm bedrag van f 2.401.047. Dit laatste cijfer spreekt te meer, indien men bedenkt, dat zooals door de bovenbedoelde Staatscommissie werd geconstateerd, de reserve bij de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen in het tijdperk 1891—1909 bij een dividend van gemiddeld 3,86 pCt. verminderde met f 6.277.

Deze bedrijfsresultaten zouden bij oppervlakkige beschouwing zeker op merkwaardige wijze de sombere voorspellingen van bovenbedoelde Staatscommissie beschamen en zouden alleszins de vraag wettigen, welke in een vorig nummer van dit tijdschrift werd gesteld, of de extra-heffing, waartoe de Nederlandsche Spoorwegmaatschappijen onlangs door de Regeering werden gemachtigd, wel voldoende gemotiveerd is.

Bij nadere beschouwing der verslagen komen echter de bovengenoemde cijfers in een ander licht.

In de eerste plaats treft de buitengewoon groote stijging van het reizigersvervoer en de opbrengst

*Mandele
Hyda*

daarvan; bij de Staatsspoor bijv. steeg die opbrengst met 26,54 pCt. tegenover het uiterst gunstige jaar 1913 en dat, niettegenstaande het anders zoo belangrijke internationaal reizigersverkeer, meer speciaal het transitieverkeer nagenoeg geheel stilstond. ¹⁾ Al staat daartegenover, dat het binnenlandsch reizigersverkeer zeer levendig was en ook, vooral door het niet-uitgeven van vacantiekaarten, zeer loonend, daarmede is de bedoelde buitengewone stijging niet opgehelderd; de verklaring daarvan is te vinden in het bijzonder groot vervoer van militaire verlofgangers; blijkens het verslag van de Holl. IJzeren Spoorweg-Maatschappij bedroeg de opbrengst van het vervoer der op crediet vervoerde verlofgangers alleen reeds bijna f 3 miljoen; voor de Staatsspoor is dat cijfer uiteraard nog aanmerkelijk hoger en wel op ongeveer het dubbele van laatstgenoemd bedrag te becijferen.

De bewering is dan ook niet te gewaagd, dat het in hoofdzaak hieraan is te danken, dat de Maatschappijen niet aan een zoo goeden afnemer als den Staat eene rekening hebben behoeven aan te bieden ingevolge de bekende garantie-overeenkomst van April 1915, zooals over 1914 noodig bleek, toen de Staatsspoor bijpassing van f 2.719.755, de Hollandsche Spoor van f 1.765.330 moest vorderen.

Ook bij de trouwens veel mindere toeneming van de opbrengst van het goederenvervoer (tegenover 1913 bij S.S. 2,29 pCt. bij H.S. 1,63 pCt.) spelen buitengewone factoren een rol.

De aanmerkelijke achteruitgang in het buitenlandsch goederenverkeer (aanmerkelijk uiteraard vooral in het verkeer met België en Frankrijk en in het transitieverkeer) werd ruimschoots opgewogen door de toename in binnenlandsch goederenverkeer; voor de Staatsspoor, aan wie bijv. de omstandigheid, dat de Limburgsche kolen nagenoeg uitsluitend naar Nederlandsche bestemmingen verzonden werden, bedroeg die vermeerdering tegenover het jaar 1913 ruim f 5 miljoen. Aangenomen mag worden dat de Spoorwegmaatschappijen in 1915 heel wat gunstiger stonden dan in normale jaren tegenover hare concurrente, de binnenschipperij, die vermoedelijk veel met gebrek aan personeel en hooge exploitatiekosten zal hebben te worstelen gehad.

Dat speciaal de opbrengst van het ijel- en bestelgoederenverkeer grootelijks is gestegen zal mede wel hieraan zijn te danken, dat tengevolge van de buitengewone tijdsomstandigheden, met uitvoer- en andere verboden, veelal aan spoedige verzending zeer groote waarde werd gehecht.

Ook de omstandigheid, dat een andere concurrentie (het vervoer via Antwerpen, Bremen en Hamburg) thans is uitgeschakeld, mag geacht worden een gunstigen invloed te hebben uitgeoefend, ook daardoor, dat het betreffende vervoer thans tegen meer lonende prijzen kon geschieden.

De bespreking in hoeverre op bovengenoemde factoren ook voor het loopende jaar mag worden gerekend en de bovenbedoelde vraag omtrent de extra-heffing bevestigend mag worden beantwoord, moge tot een volgend nummer worden uitgesteld.

INDEX-CIJFERS.

Voor het eerst gedurende den oorlog vertoonen de index-cijfers van The Economist thans een algemeene daling; weliswaar gaf ook Juni 1915 eenige vermindering te zien, maar het verschil was toen veel geringer en werd slechts door drie der vijf artikelengroepen veroorzaakt, terwijl weefstoffen en mineralen van een belangrijke stijging blijk gaven. Thans echter vertoonen alle rubrieken een lager cijfer en al is het ver-

¹⁾ De opbrengst van het reizigersvervoer van de N.B.D.S. (Boxtel-Wesel), die het voornamelijk van dat reizigers-transitieverkeer moet hebben, bedroeg dan ook in 1915 juist $\frac{1}{2}$ (plm. f 221.000) van die opbrengst over 1913 (plm. f 663.000).

schil bij enkele niet groot, bij andere is de achteruitgang zoo belangrijk, dat het totale verhoudingscijfer met niet minder dan 7,5 is verminderd, tegen een daling van 3,5 in Juni 1915.

Data	Granen en vleesch	Andere voedings- en genotm.	Grondstoffen textiel-industrie.	Delfstoffen.	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5)	500	300	500	400	500	2200	100,0
1 Januari 1914	563	355	642	491	572	2623	119,2
1 April "	560	350 $\frac{1}{2}$	626 $\frac{1}{2}$	493	567	2597	118,0
1 Juli "	565 $\frac{1}{2}$	345	616	471 $\frac{1}{2}$	551	2549	115,9
Einde Juli "	579	352	616 $\frac{1}{2}$	464 $\frac{1}{2}$	553	2565	116,6
" Aug. "	641	369	626	474	588	2698	122,6
" Sept. "	646	405	611 $\frac{1}{2}$	472 $\frac{1}{2}$	645	2780	126,4
" Oct. "	656 $\frac{1}{2}$	400 $\frac{1}{2}$	560	458	657	2732	124,2
" Nov. "	683	407 $\frac{1}{2}$	512	473	684 $\frac{1}{2}$	2760	125,5
" Dec. "	714	414 $\frac{1}{2}$	509	476	686 $\frac{1}{2}$	2800	127,3
" Jan. 1915	786	413	535	521	748	3003	136,5
" Febr. "	845	411	552 $\frac{1}{2}$	561 $\frac{1}{2}$	761	3131	142,3
" Mrt. "	840	427	597	644	797	3305	150,2
" April "	847	439 $\frac{1}{2}$	594 $\frac{1}{2}$	630	816	3327	151,2
" Mei "	893	437	583	600	814	3327	151,2
" Juni "	818	428	601	624	779	3250	147,7
" Juli "	838 $\frac{1}{2}$	440 $\frac{1}{2}$	603	625	774	3281	149,1
" Aug. "	841	438 $\frac{1}{2}$	628	610 $\frac{1}{2}$	778	3296	149,8
" Sept. "	809 $\frac{1}{2}$	470 $\frac{1}{2}$	667	619 $\frac{1}{2}$	769 $\frac{1}{2}$	3336	151,6
" Oct. "	834	443 $\frac{1}{2}$	681	631 $\frac{1}{2}$	781	3371	153,2
" Nov. "	871 $\frac{1}{2}$	444	691	667 $\frac{1}{2}$	826	3500	159,1
" Dec. "	897	446	731	711 $\frac{1}{2}$	848 $\frac{1}{2}$	3634	165,1
" Jan. 1916	946 $\frac{1}{2}$	465	782 $\frac{1}{2}$	761 $\frac{1}{2}$	884 $\frac{1}{2}$	3840	174,5
" Febr. "	983	520 $\frac{1}{2}$	805 $\frac{1}{2}$	801 $\frac{1}{2}$	897 $\frac{1}{2}$	4008	182,2
" Mrt. "	949 $\frac{1}{2}$	503	796 $\frac{1}{2}$	851	913	4013	182,4
" April "	970 $\frac{1}{2}$	511	794 $\frac{1}{2}$	895	1019	4190	190,5
" Mei "	1024	529	805	942	1019	4319	199,0
" Juni "	989	520	794	895	1015	4213	191,5

De grootste daling vertoont het cijfer voor de delfstoffengroep, tengevolg van den grooten achteruitgang der koper- en tinprijzen. Het roode metaal, dat op half Mei nog ruim £ 140 noteerde, was in de laatste dagen van Juni tot £ 98 gevallen, een daling dus van 30 pCt. in ruim een maand. Ook de andere „minor metals” geven belangrijke prijsverminderingen te zien; daarentegen is ijzer iets gestegen. De kolenprijzen zijn, door eenige meerdere productie, een weinig afgebrokkeld.

Ook voor de groep „granen en vleesch” is het cijfer aanzienlijk lager; waren aardappelen niet tot nieuwe recordprijzen gestegen, dan was het cijfer voor deze rubriek nog lager geweest. In onze wekelijksche overzichten van de graanmarkten is bij herhaling gesproken van de groote aanvoeren, die tot een belangrijke daling van alle graanprijzen hebben geleid. De vleeschprijzen vertoonen een geringen achteruitgang; rijst bleef vrijwel onveranderd.

Onder de „andere voedings- en genotmiddelen” is alleen een daling van den theeprijs belangrijk; boter is iets duurder, de overige artikelen nagenoeg ongewijzigd.

Ook voor de weefstoffen is de daling niet groot. Katoen is vrijwel op hetzelfde niveau gebleven, terwijl de wolprijzen iets gestegen zijn; daarentegen zijn zijde, hennep en jute gedaald. De oogstberichten der beide laatstgenoemde gewassen zijn zeer gunstig en tengevolge van ruime aanvoeren behoeft er voor schaarschte niet te worden gevreesd.

In de laatste rubriek staat een stijging der petroleumprijzen tegenover dalingen in de noteeringen van oliën, oliezaden en rubber.

* * *

Een nadere beschouwing der cijfers doet ons de buitengewone verheffing zien, welke de prijsstand sinds het uitbreken van den oorlog heeft ondergaan. Daarbij zinkt in het niet de verheffing der prijzen sinds 1896, welke reeds aanleiding gaf tot het ontwerpen van bepaalde plannen ten einde een voortdurende stijging der prijzen te keeren. De totale verheffing

van het prijsniveau tusschen de jaren 1896 en 1914, dus over 18 jaren, bedroeg 39,3 pCt. en is dus, hoe groot ook op zichzelf, gering vergeleken bij die gedurende de nog niet ten volle twee jaren sinds het begin van den oorlog, in welken tijd de stijging zelfs 72 pCt. heeft bedragen.

Welke de oorzaken zijn, die tot deze merkwaardige prijsstijging aanleiding hebben gegeven, valt niet aanstonds uit te maken. Zeker is het, dat er een belangrijke wijziging heeft plaatsgevonden tusschen goederenaanbod en goederenvraag, waarbij dan in het midden kan worden gelaten, in hoeverre de prijsstijging met een papiergeldinflatie in verband is te brengen, of dat slechts van een vermindering van aanbod sprake is. Dat ook de enorme verheffing der vrachtprijzen een belangrijk deel der prijsstijging voor hare rekening heeft, is duidelijk. Zoo is b.v. de prijs voor vervoer van graan tusschen de Vereenigde Staten en Engeland, welke vóór den oorlog circa 2 sh. per quarter bedroeg, in den loop van dit jaar zelfs tot 17 sh. 6 d. gestegen of met bijna 900 pCt.

Hoe belangrijk het aandeel is, hetwelk de vrachten hebben in deze prijsstijging, blijkt vooral, wanneer men naast de index-cijfers, berekend uit de Engelsche noteeringen, die stelt, welke zijn afgeleid uit de prijzen, die gelden in het land van productie zelf, b.v. de Vereenigde Staten. Weliswaar is vergelijking van index-cijfers, die niet uit dezelfde gegevens zijn samengesteld, steeds onzuiver, maar al te groot zijn de verschillen toch niet, vooral wanneer men die cijfers kiest, die het meest met elkander overeenstemmen.

Van de talrijke index-cijfers, die in de Vereenigde Staten worden gepubliceerd, komen die van de firma R. G. Dun & Co. het meest overeen met de gegevens van The Economist. Het aantal artikelen is bij Dun's opgaven grooter en eenigszins anders gerangschikt, terwijl ook enkele afgewerkte industrie-producten zijn opgenomen, maar over het algemeen hebben de opgaven op dezelfde goederen betrekking. Stelt men nu de cijfers voor 1 Juli 1914 uit beide opgaven op 100 en herleidt men alle getallen in die verhouding, dan vindt men de onderstaande cijfers. Daarbij heeft men echter rekening te houden met de veranderde verhouding, door de abnormale wisselkoersen veroorzaakt, om welke reden aan onderstaande opgaaf een kolom is toegevoegd, aangevende de tot de heerschen- de wisselkoersen op basis der muntpariteit tusschen dollar en pond herleide index-cijfers voor Amerika.

		Engeland	Amerika	Herleid cijfer voor Amerika
Eind Juli	1914..	101	101	101
„ Augustus	1914..	106	106	102
„ September	1914..	109	103	100
„ October	1914..	107	104	103
„ November	1914..	108	104	103
„ December	1914..	110	104	104
„ Januari	1915..	118	105	105
„ Februari	1915..	123	104	105
„ Maart	1915..	130	105	107
„ April	1915..	131	106	108
„ Mei	1915..	131	105	107
„ Juni	1915..	128	104	106
„ Juli	1915..	129	104	106
„ Augustus	1915..	129	104	110
„ September	1915..	131	106	109
„ October	1915..	132	109	114
„ November	1915..	137	111	114
„ December	1915..	142	115	118
„ Januari	1916..	150	119	121
„ Februari	1916..	157	119	121
„ Maart	1916..	157	122	125
„ April	1916..	164	122	125
„ Mei	1916..	172	121	123

De steeds vermeerderde spanning tusschen de Engelsche en de Amerikaansche prijsstijging wordt waarschijnlijk in hoofdzaak door de hoge transportkos-

ten veroorzaakt; reeds bij het begin van den oorlog hebben deze blijkbaar hun invloed doen gelden, toen nog slechts wegens het groote risico, later vooral ook door het gebrek aan scheepsruimte. In den allerlaatsten tijd zal de schaarschte aan verschillende benooidigheden aan deze zijde der Oceaan, een schaarschte, ook alweer voor een niet gering deel aan het gebrek aan scheepsruimte te wijten, tot de buitengewone stijging der Engelsche cijfers hebben medegewerkt.

Intusschen is het een merkwaardig verschijnsel, dat in Amerika toch nog een prijsstijging van ruim 20 pCt. is waar te nemen, terwijl de hooge zeevrachten hier juist drukkend op de prijzen moesten werken, het streven naar bezuiniging en de verminderde koopkracht in tal van landen de vraag moesten doen afnemen en het afsluiten van een groot Centraal-Europeesch afzetgebied ook niet zonder invloed kan zijn. Weliswaar is van verschillende artikelen, vooral van metalen, het verbruik sterk toegenomen — de delfstoffengroep geeft onder de cijfers van Dun ook de grootste stijging te zien — maar van verschillende andere goederen is dat niet het geval en toch doet de stijging zich over de geheele linie voor. Ook in Amerika schijnen dus oorzaken van algemeenen aard bij de prijsstijging een belangrijke rol te spelen.

DE DISTRIBUTIE ONZER GROENTEN. *Frij*

Men schrijft ons:

Ten tweeden male tijdens den oorlog hebben we een groenten-crisis doorleefd. Den eersten keer geschiedde dit in Augustus 1914, toen onder den invloed van het plotseling ontbreken van transportmateriaal op de aanvoerplaatsen de groenten onverkoopbaar waren en op groote schaal als waardeloos werden weggeworpen. Dit laatste heeft in de beide voorgaande weken, met name wat de bloemkool betreft, eveneens plaats gevonden. Dat het ditmaal hiertoe kwam, vond zijn aanleiding in een voorafgaande groote duurte der groenten, waardoor de Regeering zich genoopt zag, den uitvoer aanvankelijk in zijn geheel te verbieden en later slechts een beperkten uitvoer toe te staan, totdat ongeveer over de geheele linie hier te lande de groente tegen billijke prijzen verkrijgbaar zou zijn. Tot dat doel werden ook maximumprijzen voor den kleinhandel vastgesteld, die den groentenhandel als leidraad zouden kunnen dienen, wat deze bij inkoop had te besteden.

Vat men de resultaten samen, door het complex van regeeringsmaatregelen behaald, dan kan men vaststellen, dat ten aanzien der vroege aardappelen (ook deze zijn tot de groenten te rekenen) het doel bereikt is. Zoo werd te Grootebroek, de hoofdmart voor vroege aardappelen, op 5 Juli j.l. per 35 K.G. voor Schotsche Muizen niet meer dan *f* 1.75 besteed, een in verband met de zeer gestegen productiekosten zóó lage prijs, dat, niettegenstaande het voor uitvoer bestemde percentage ca. *f* 1 meer opbracht, de totale opbrengst niet in staat was, de productiekosten te dekken. Het eigenaardige geval deed zich hierbij voor, dat de export-Muizen op alle markten vrijwel dezelfde prijzen golden, en het voor het binnenland bestemde gedeelte op verschillende plaatsen zeer afwijkende prijzen opbracht.

Valt hieruit reeds af te leiden, dat er aan de distributie door den binnenlandschen handel iets hapert, te meer wordt men gedwongen, deze conclusie te aangaarden, zoo men er op let, wat ten aanzien van andere groenten plaats had of nog heeft. Een zeer frappant voorbeeld bieden de doperwtten: terwijl op 20 Juni de doperwtten te Roelofarendsveen *f* 16 per 100 K.G. opbrachten, golden ze op denzelfden dag te Venlo *f* 1.70 à *f* 1.90, d. i. $\frac{1}{10}$ van den prijs, die op den overeenkomstigen datum in 1914 (dus vóór den oorlog) op diverse veilingen werd gemaakt en niet eens voldoende is om de plukkosten te betalen. Het gevolg van een en ander was, dat enerzijds de groenteboeren te Amsterdam protesteerden, omdat zij niet tegen maximumprijs

konden verkoopen, terwijl anderzijds de Limburgsche telers klaagden, dat zij door het uitvoerverbod te gronde werden gericht. Voor 1e soort bloemkool deed zich nog op 4 Juli het geval voor, dat van twee vlak bij elkaar gelegen plaatsen als Delft en Loosduinen de prijs op de veiling in de laatste plaats 100 pCt. hooger was dan te Delft, t.w. f 5,50 tegen f 2,70. Dat dit geen toevallige omstandigheid was, blijkt wel hieruit, dat den volgenden dag zich hetzelfde voordeed; toen toch waren de prijzen resp. f 7,60 en f 4,10. De veronderstelling, dat de Loosduinsche kwaliteit zooveel beter is dan de Delftsche gaat niet op, daar de buitenlandsche prijzen op beide veilingen op 5 Juli vrij wel gelijk stonden, terwijl den dag te voren Delft zelfs aanmerkelijk hooger noteerde. De oorzaak van dit verschijnsel zal wel moeten worden gezocht in een onvoldoend georiënteerd zijn van den binnenlandschen handel; Loosduinen heeft ook in normale tijden beteekenis voor de binnenlandsche markt, terwijl Delft vooral een exportmarkt is. Uit sleur blijft de binnenlandsche grossier zich te Loosduinen voorzien.

En hier hebben we ook de verklaring, hoe het mogelijk is, dat op de eene plaats de consument klaagt, dat niettegenstaande de beperking van den uitvoer er geen groenten tegen maximumprijzen te verkrijgen zijn, terwijl op een andere plaats de teler klaagt, dat hij sommige voor het binnenland te reserveeren groenten als onverkoopbaar op de mestvaalt moet werpen: onze tuinbouw is voortreffelijk georganiseerd, waar het geldt den afzet der producten naar het buitenland, doch heeft zich nimmer bezig gehouden met de organisatie van de distributie in het binnenland. Het binnenland krijgt over het geheel zijn groenten op dezelfde wijze als veertig à vijftig jaar geleden; elke plaats heeft haar voorziening uit de naaste omgeving, door tuinders, die zelf distribueeren, of door grossiers, die op de tuinen of markten aankopen en aan den kleinhandel verkoopen. Al naar gelang de teelt gelukt of mislukt ziet men in een normaal jaar in de onderscheidene hoofdplaatsen, waar geen export-veilingen bestaan en dus alleen voor binnenlandsch gebruik gedeeld wordt, de meest varieerende groenteprijzen. Met een verouderd en gebrekkig systeem van voorziening hebben de gemeenten jaar op jaar genoegen genomen, als ware met een richtige distributie geen algemeen belang gemoeid. Letterlijk geen enkele gemeente heeft er eenig besef van, welke en hoeveel groenten voor normaal gebruik noodig zijn. Voor plaatsen als Rotterdam en Den Haag, gelegen in het centrum der meest overvloedige cultuur, was dat niet zoo erg; hier kon de handelaar zich ten allen tijde in normale jaren voldoende groenten tegen exportprijzen verschaffen, al bekam het publiek ze niet altijd tegen billijken prijs, iets wat trouwens voor het grootste deel de schuld van het publiek zelf is, omdat dit den groenteman — liefst een met paard en wagen — op een bepaald uur aan de deur wenschte, waardoor het aantal distribuanten tot beschamende hoogte werd opgedreven. In steden van de meeste andere provincies echter kon het publiek, ook al was het aantal distribuanten matig, slechts dan tegen normale prijzen groenten bekomen, als de groententeelt in de omgeving slaagde, was dit niet het geval, dan had men of geen groenten; of betaalde ze overmatig duur, omdat noch gemeente, noch distribuant er aan dacht, de groenten te doen aanvoeren uit Noord- en Zuid-Holland, waar men overvloed had. En het zijn deze plaatsen, welke door het beperkte uitvoerverbod ook thans nog niet gebaat worden, en zulks doordat de distributie van den, over het geheele land gerekend, ongetwijfeld overvloedig gereserveerden voorraad, niet deugt.

Bestaat in zoodanige gemeente een veiling, dan brengt het voor het binnenland bestemde percentage er evenveel op als de 50 pCt., die naar het buitenland mogen, doch soms niet eens gaan, omdat men aan de volle 100 pCt. niet eens genoeg heeft. Een voorschrift, dat bij overschrijding der maximumprijzen het percen-

tage voor uitvoer moet worden verminderd totdat de maximumprijzen niet overschreden worden, zou daar geen baat brengen, omdat trots het geoorloofd zijn van 50 pCt. export die export niet eens plaats vindt. Maximumprijzen zijn bestemd er een doode letter te blijven, tenzij van elders, waar overvloed en lage prijzen zijn, wordt aangevoerd. Evenwel blijft die aanvoer achterwege, omdat noch handel noch gemeente er op is ingericht, dien ter hand te nemen en trouwens, dank zij jarenlange nalatigheid in de zorg voor een goede distributie niet eens weet, wat en hoeveel noodig is en van waar en hoe men het verkrijgen kan. Dupe daarvan zijn de telers in de exporthoeken, die de 50 pCt., welke zij voor het binnenland moeten reserveeren, niet kwijt kunnen.

GELIJKE VERDEELING VAN LASTEN BIJ BESCHIKBAARSTELLING VOOR HET BINNENLAND.

Een medewerker schrijft ons:

Grau, lieber Freund, ist alle Theorië. Als men van eenig artikel niet nauwkeurig de productie, maar wel het binnenlandsch verbruik kent, dan is theoretisch de oplossing, dat men eerst het voor binnenlandsch verbruik benodigde reserveert en dan voor de eventueel overblijvende rest den uitvoer toestaat. Zoo'n geval doet zich voor bij de zeevisch, waarvan dezer dagen de uitvoer verboden werd. De vangsten en dus ook de aanvoeren wisselen dagelijks en vooruit is nooit te zeggen, of de aanvoer op een bepaalden dag voldoende zijn zal om te voorzien in de behoefte aan de binnenlandsche vraag. Wel weet men, doordien nagenoeg alle bestellingen van de beschikbaar gestelde soorten loopen via een centraal bureau, hoeveel voor eigen gebruik noodig is. Vanzelf schijnt dus de weg aangewezen, hoe te handelen en dat te meer, daar de aanvoer ook vrijwel gecentraliseerd is: te IJmuiden.

Desniettegenstaande heeft de minister voor den uitvoer van zeevisch een regeling getroffen, die vierkant van het hier aangegeven beginsel afwijkt. De exporteur wordt n.l. niet verplicht, een elken dag nader op te geven hoeveelheid te reserveeren, doch heeft slechts een bepaald percentage in verhouding tot zijn uitvoer beschikbaar te stellen. Daardoor ontstaat de kans, dat op dagen van geringen aanvoer het beschikbaar te stellen gedeelte op verre na niet in de vraag voorzien kan, terwijl op dagen van grooten aanvoer en geringe vraag men eenvoudig geen weg weet met de gereserveerde visch. Natuurlijk kan de minister dit gevolg niet willen en hij heeft het dan ook niet gewild. Er is n.l. de keus gelaten tusschen de beschikbaarstelling in natura of de storting van een bepaalde som gelds per uit te voeren gewicht, uit welke som op de open markt de voor binnenlandsch verbruik benodigde hoeveelheid visch kan worden betaald. Vergelijkt men de voorwaarden, in beide gevallen gesteld, dan wordt het duidelijk, dat de minister het er op aanstuurt, dat de exporteur aan storting van geld de voorkeur zal geven. De exporteur toch van 100 K.G. schelvisch, die aan beschikbaarstelling in natura de voorkeur geeft, moet 50 K.G. visch leveren voor f 8, die op de open markt gemakkelijk f 25 à f 30 opbrengt. Zijn winstderving is dus f 17 à f 22. Bij betaling in geld daarentegen kan hij volstaan met 4 ct. te storten voor elke brutogewichtshoeveelheid van 1 K.G.; netto wordt dat ongeveer 6 ct. In dit geval is de winstderving voor den exporteur op de 150 K.G. die hij bezit, slechts f 9. En dus zal de exporteur van zelf de voorkeur geven aan de zooveel goedkoopere en ook gemakkelijkere wijze van betaling in geld.

* * *

In plaats dus van de zoo rationeel en eenvoudig schijnende wijze van reserveeren van bepaalde hoeveelheden is er een ingewikkelde en gekunstelde uitvoerregeling, die ternauwernood aan de beschuldiging ontsnaapt, dat met behulp van haar verkapte consent-

rechten geheven worden, iets waartoe de minister geen bevoegdheid bezit.

Het spreekt wel van zelf, dat dit slechts is kunnen geschieden op grond van dit motief, dat de schijnbaar irrationeële regeling zoowel rechtvaardiger is dan de schijnbaar rationeële en dat zij tevens beter het doel bereikt: beschikbaarstelling van voldoende visch voor volksvoeding. Dat motief is ook geheel juist.

Onze zeevisch is ook in normale tijden hoofdzakelijk voor export bestemd en het ligt derhalve voor de hand, dat de aanvoer ten onzent zooveel mogelijk zoodanig geregeld is, dat de visch in het buitenland aankomt op een tijdstip, waarop er het meest vraag naar is. In verband hiermee zijn de aanvoeren gering op Donderdag en Vrijdag: de dagen, waarop ten onzent het meest vraag naar visch bestaat. Omdat de visscherman gaarne 's Zondags thuis is, zijn de aanvoeren buitengewoon groot op Zaterdag, een voor onze op schoonmaken beluste huismoeders allerongeschiktste dag om visch te bereiden. Bij reserveeren van visch al naar de vraag voor het binnenland zou men dus natuurlijkerwijze deze onbillijkheid begaan, dat de man, die Donderdag visch aanvoert nagenoeg alles voor binnenlandsch gebruik — d. i. tegen lagen prijs — moet afstaan, terwijl de man, die op Zaterdag zijn visch aan de markt brengt, nagenoeg geen winstderiving heeft. Het ligt voor de hand, dat, om dit euvel te ontgaan, de aanvoeren zooveel mogelijk geconcentreerd zouden worden op één dag — en liefst den Zaterdag, waarop het Nederlandsche volk geen visch eet en er dus weinig gereserveerd behoeft te worden. Het gevolg zou zijn, dat het Nederlandsche volk de heele week zonder visch zou zitten.

Er zijn echter visschers, die het bedrijf niet zoodanig kunnen inrichten, dat zij alleen Zaterdag thuis komen, n.l. de kustvisschers, haast allen „kleine menschen” en het zouden dus voornamelijk deze personen zijn, die getroffen worden, indien het beginsel van reserveeren-al-naar-de-vraag werd doorgevoerd. Dit zou te onbillijker zijn, omdat de visch, die zij aanvoeren, niet de geweldige prijsstijging heeft ondergaan, die voor zeevisch in het algemeen valt op te merken. Een groot percentage der vangsten toch van kustvisschers bestaat uit „platvisch” (schol en bot), welke Duitschland momenteel weinig vraagt, omdat het zoo groot gebrek aan bakolie heeft. En het is juist weer de platvisch, die in Holland bij voorkeur gegeten wordt. Kunnen in het algemeen dus de kustvisschers zich nu reeds niet verheugen in groote oorlogswinsten — hun toestand zou zeker niet benijdbaar worden, indien het beginsel van visch-reserveeren-al-naar-de-vraag was doorgevoerd geworden; immers zouden voornamelijk zij het zijn, op wie de last, Nederland van goedkope visch te voorzien, zou komen te rusten. Daarentegen zouden de vangers van „rondvisch” zoo goed als vrij uitgaan, en onder hen het meest de z.g. IJslandvaarders, die juist de grootste oorlogswinsten behalen. De IJslandvaarders brengen haast uitsluitend groote soorten rondvisch aan, en daar deze twee à drie weken in ijs zijn bewaard gebleven, is — al is de visch uitstekend voor consumptie geschikt — het uiterlijk zoodanig, dat de Nederlander, daaraan niet gewend, er stellig den neus voor zou ophalen en de visch voor bedorven verklaren. Het is waar: de IJslandvaarders brengen ook zoutevisch aan, die hier gaarne geconsumeerd wordt, en dus zou men de IJslandvaarders toch in zoverre kunnen treffen, dat de door hen aangevoerde zoutevisch voor het binnenland gereserveerd werd. Maar ook dit is weer theorie. De IJslandvaarder maakt thans zoutevisch, omdat de prijs er van buitengewoon hoog is, en zelfs thans gaat hij er liefst niet toe over, wijl het aanvoeren van versche visch bij slot van rekening toch nog voordeliger is. Bij invoering der verplichting, zoutevisch in natura voor lagen prijs af te staan, zou het gevolg zijn, dat alleen versche visch werd aangevoerd, en dit zou te eer het geval zijn, omdat de IJslandsche stormen ook nu reeds

het vaak onmogelijk maken, zoutevisch te vervaardigen. Met een beroep op het gure weer tijdens de reis zou elk IJslandvaarder zich kunnen verontschuldigen voor de nalatigheid, geen zoutevisch gemaakt te hebben.

De beschikbaarstelling in natura zou derhalve het sterkst de kleine luyden treffen, die thans reeds het minst van den oorlogstoestand profiteeren, en niet hen, die de groote oorlogswinsten maken en ook in normale tijden het kapitaalkrachtigst zijn. En voor zover deze laatsten nog getroffen worden, zou naar verhouding de zwaarste druk komen te rusten op de menschen, die, vaak met levensgevaar, er voor zorgen, dat er visch komt: n.l. de bemanning. Die bemanning toch vaart op „deel”, d.w.z. zij ontvangt naast de vaste gage een evenredig deel der besomming. Reserveeren van visch in natura verlaagt uiteraard de besomming, wat voor een matroos vaak zou neerkomen op winstderving van f 20 à f 30 per week. En, krachtens het boven uiteengezette, zou ook hier weer de bemanning, die het meest ontvangt — van de IJslandvaarders — het minst bijdragen. Een gevaar van de beschikbaarstelling in natura zou ook zijn, dat de gage der bemanning op de schepen, die door de beschikbaarstelling het meest getroffen worden, zoodanig daalde, dat zij niet meer een voldoende tegenwicht vormde tegen het levensgevaar, waaraan de bemanning in dezen oorlogstijd ontegenzeggelijk bloot staat. Allicht zou dan ook de bemanning weigeren uit te varen, hetgeen er weer toe zou leiden, dat we heelemaal geen visch ontvangen voor binnenlandsch gebruik.

* * *

Deze uit de practijk voortvloeiende motieven zijn het blijkbaar geweest, die den minister hebben doen besluiten, geen beschikbaarstelling van visch in natura te eischen, doch een geldsom, waaruit visch zou kunnen worden aangekocht. Die geldsom wordt geëischt van alle visch, die geëxporteerd wordt, dus ook van tarbot, tong, groote kabeljauw — vischsoorten, die niet gezegd kunnen worden in aanmerking te komen voor volksvoedsel en die men dus niet beschikbaar had kunnen doen stellen. Daardoor worden de lasten verdeeld over het geheele bedrijf, is er niet meer één categorie, die bovenmatig en één, die nagenoeg niet getroffen wordt. Het bedrijf is als eenheid beschouwd; de lasten zijn verdeeld over allen gezamenlijk, ieder draagt bij naar verhouding.

Men zou kunnen zeggen, dat doordien een uniform consentrecht — sit venia verbo — geheven wordt, de lasten toch naar verhouding het zwaarst blijven drukken op hen, die platvisch aanvoeren, welke naar verhouding het minst in prijs is gestegen, en dus een varieerend recht voorkeur verdiend had. Theoretisch is dit laatste juist, maar in de practijk is een varieerend recht onuitvoerbaar, omdat het berekenen der rechten voor elke zending, het afgeven van gecompliceerde consenten en de contrôle der douaneambtenaren — deze zouden n.l. voor elke kist moeten nagaan of daarin van elke vischsoort niet meer dan het daarvoor op het consent aangegeven gewicht aanwezig is — zooveel tijd zou vorderen, dat de visch niet op tijd de plaats harer bestemming bereiken zou. Bovendien kan in de practijk aan het bezwaar voor een groot deel tegemoet worden gekomen. De groote inkoop voor binnenlandsch gebruik is het Centraal Bureau en dit kan dus een prijsregelenden invloed ook in opwaartsche richting voor enkele soorten uitoefenen, zoo zulks noodig mocht zijn, iets wat allerminst zeker is, daar toch de kans bestaat, dat het consentrecht uitsluitend door den buitenlandschen koper betaald wordt en de tot dusver geldende prijzen gehandhaafd blijven.

Omtrent de opbrengsten van het consentrecht valt uiteraard niets met zekerheid te zeggen. In normale jaren blijft circa een derde der aangevoerde versche zeevisch hier in het land, de rest, over de jaren 1912/1914 gemiddeld 25 miljoen K.G., wordt geëxporteerd. Het verdwijnen van een groot deel der Engelsche en

Duitsche visschersvloot uit de vaart heeft tot groote vermeerdering van vangst door de Nederlandsche vloot geleid. Dit, en het in verband met de duurte verminderd binnenlandsch verbruik, heeft den export zeer doen toenemen en in de eerste 5 maanden van 1916 voerden we dan ook dubbel zooveel uit als in dezelfde periode van 1914, t.w. 22.677 ton tegen 11.536 ton: Door den grooteren aankoop uit de gelden van het consentrecht zal het percentage van export allicht verminderen, zoodat er per maand gemiddeld vermoedelijk niet meer dan 3500 ton zullen uitgevoerd worden, wat een opbrengst aan consentrecht van ca. 2½ miljoen per jaar vertegenwoordigt. Uit dit bedrag wordt, als gezegd, op de open markt visch gekocht en tegen de veel lagere, door den minister vastgestelde maximumprijzen beschikbaar gesteld.

Ook voor de haring is eenzelfde consentrecht ingevoerd, wat neerkomt op ca. f 6 per ton en bij den te verwachten export van 500.000 ton 3 miljoen oplevert. Doordien voor de haring dezelfde regeling geldt als voor de verse zeevisch, komt te meer uit, dat de minister de zeevisscherij als één bedrijf heeft beschouwd en over dit bedrijf als eenheid de lasten van de vischvoorziening verdeeld heeft, met voorbijzien der vraag, of de haringvisscherij nu niet misschien ook bijdraagt in de kosten aan de voorziening van verse zeevisch of omgekeerd.

Het zou wel belangwekkend zijn na te gaan, in hoeverre voor andere bedrijven een soortgelijke regeling en dus verdeling van lasten over de gezamenlijke producenten van verwante artikelen mogelijk en wenschelijk is.

CENTRALISATIE VAN DEN HANDEL IN DUITSCHLAND.

Bij besluit van den Bondsraad is eenigen tijd geleden de handel in geweven en gebreide goederen in het Duitsche Rijk nader geregeld en beperkt. De bedoeling van dit besluit is zoowel distributie als consumtie dezer goederen zoodanig te regelen, dat ook bij een langen duur van den oorlog de aanwezige voorraad toereikend is en er van bedoelde goederen voldoende voorhanden zal zijn, als aanstonds na den oorlog miljoenen mannen weer als burgers in de maatschappij terugkeeren. De met het oog daarop in het leven geroepen Rijksbekleedingsdienst zal niet tot een inbeslagname der in het Rijk voorhanden voorraden overgaan, doch meent het verbruik voldoende te kunnen regelen door vanaf Augustus a.s. den verkoop der bedoelde goederen in den kleinhandel te contingenten, zoodat slechts tegen afgifte van bepaalde kaarten zal mogen worden verkocht. Ten einde den zoogenaamden kettinghandel tegen te gaan, is voorts bepaald, dat fabrikanten en groothandelaren slechts aan die afnemers mogen leveren, met wie zij reeds vóór 1 Mei van dit jaar in voortdurende relatie hebben gestaan en dat geen fabricatie zal worden toegelaten, indien de fabrikant niet in het bezit is van een schriftelijke bestelling, waarin aantal en prijs van elk der te leveren goederen zijn aangegeven.

Ten einde een overzicht te verkrijgen van den omvang van den voorraad, die in het Rijk aanwezig is, is elke verkooper tot onmiddellijke inventarisatie der in zijn bezit zijnde goederen verplicht. Na deze inventarisatie mag tot 1 Augustus a.s. niet meer dan voor een waarde van 20 pCt. der voorradige goederen worden verkocht. Na genoemden datum zal verkoop slechts mogen plaats hebben op vertoon eener kaart, welke de verbruiker op verzoek kan bekomen, nadat hij het bestaan eener behoefte aan het door hem verlangde goed naar genoegen zal hebben aangetoond.

Eenige dagen na de bovengenoemde bekendmaking is vanwege den Rijkskanselier een lijst gepubliceerd, aangevend die goederen, waarop de bedoelde bepalingen niet toepasselijk zijn en welke evenmin onder den inventarisatieplicht zijn begrepen. De bepalingen, welke ten doel hebben den kettinghandel tegen te

gaan, zijn echter ook op deze vrije goederen toepasselijk.

Het schijnt, dat de verordening eenige hardheid met zich medebrengt en menige zaak in de noodzakelijkheid zal brengen, haar deuren te sluiten. En zelfs in dat geval brengt de bepaling, dat tot 1 Augustus niet meer dan 20 pCt. van den goederenvoorraad mag worden verkocht, den betrokkene ook bij de liquidatie zijner zaak in groote moeilijkheden. Eigenaardig is ook de bepaling, dat ook verkoopen tengevolge van faillissement aan de beperkende voorwaarden der verordening zijn onderworpen.

AANTEEKENINGEN BIJ DE STATISTIEKEN. V. DE NEDERLANDSCHE BANK.

De rij der wekelijksche bankstaten wordt geopend door den weekstaat der Nederlandsche Bank, gevolgd door een reeks van vergelijkende cijfers, op dien weekstaat betrekking hebbende.

De Nederlandsche Bank, welke thans haar 103e boekjaar is ingetreden, dankt haar ontstaan aan een der eerste Regeeringsdaden van Koning Willem I. Oppericht bij Souverein Besluit van 25 Maart 1814 ving zij hare werkzaamheden aan op 1 April 1814. Tot het midden der vorige eeuw bleef haar positie evenwel bescheiden: in het circulatiewezen van het land speelden haar biljetten — in totaalbedrag dikwerf overschreden door de som der rekening-courantsaldi — een geringe rol; als credietinstelling was hare positie evenmin belangrijk en vrijwel uitsluitend tot Amsterdam beperkt. De verandering komt ook hier omstreeks het jaar 1850, sedert bezegeld door de wet van 22 December 1863, op welke wet met enkele wijzigingen het thans geldende statuut der Bank in hoofdzaak berust.

Oppericht en gehandhaafd als zuiver private onderneming, waarop de staat slechts door een Koninklijk commissaris, door het recht van benoeming van een deel der bestuurderen en door de periodieke verlenging van het octrooi invloed kan oefenen, moet aan haar de dubbele lof worden gegeven, dat zij eenerzijds steeds haar zelfstandigheid tegenover den staat volkomen heeft weten te bewaren, anderzijds, niettegenstaande haar emissierecht aan geen andere grens dan ⅓ metaaldekking gebonden was, steeds gebleven is binnen de perken, welke een goed bankbeleid behoeft. Dit laatste heeft te meer beteekenis, waar de samenstelling van haren metaalvoorraad langen tijd een bedenkelijke zwakte vertoonde, gevolg onzer muntpolitiek, die juist, toen in de 70er jaren de waarde van het zilver inzette, ons land, en de bank in de eerste plaats, stelde voor het probleem van een met dit metaal volstrekt oververzadigd muntstelsel. Reeds in ons nummer van 15 Maart, waarheen wij verwijzen, gaven wij een staatje, waaruit blijkt, hoezeer in dit opzicht de positie zich gewijzigd heeft. De economische vooruitgang van Indië, gevoegd bij een krachtige politiek van Regeering en Javasche bank, heeft het overtollige zilver — en ten slotte meer dan dat — naar onze overzeesche bezittingen doen afvloeien, zoodat in de laatste jaren zelfs nieuwe zilveaanmunteningen moesten worden overwogen. Gelijk bekend bevatte de metaalvoorraad der Nederlandsche Bank bij het begin van den oorlog slechts 8 miljoen aan zilver tegen ruim 160 miljoen aan goud.

De credietverleening der Nederlandsche Bank wijkt in zoverre van het meerendeel der overige circulatiebanken af, dat de beleening, met name de beleening van effecten, een naar verhouding zeer groote rol speelt: zelfs doet het zich herhaaldelijk voor, dat het totaalcijfer der beleeningen dat der disconto's overtreft. Wij wijzen op het verschijnsel zonder er dieper op in te gaan. Ongetwijfeld hangt het samen met de structuur van onze geldmarkt en de in vele opzichten niet onverdeelde toe te juichen wijze, waarop een groot deel van het liquide kapitaal hier te lande emplooi pleegt te vinden. Intusschen is het — de tegenwoor-

dige bankpresident wees er uitvoerig op in zijn verslag over het boekjaar 1913—1914 — niet geheel juist, de beide wijzen van credietverleening te scherp tegenover elkander te stellen.

Een tweede eigenaardigheid, die bij vergelijking van de cijfers der Nederlandsche Bank met die van buitenlandsche centrale bankinstellingen onmiddellijk in het oog springt, is — voor den oorlog — de uiterst geringe omvang der rekening-courantsaldi vergeleken met dien der bankbiljetten, een bewijs, eene aanwijzing althans, hoezeer ons betalingswezen bij dat van andere landen achterstaat. Voor de bank brengt dit feit op zich zelf allerminst uitsluitend nadeelen mede. In het begin van den oorlog moge dit mede oorzaak zijn geweest, dat de Nederlandsche Bank, met wie iedere bankbiljettenbezittende Nederlander in directe relatie staat, zelve den vollen stoot te verduren had, aan den anderen kant is door den bestaanden toestand, die haar bankbiljetten uitsluitend meester van het terrein maakt, haar positie, ook als centraal credietlichaam des te krachtiger. Van een ontwikkelingsphase, waarin ook het particuliere bankwezen in het betalingsverkeer een groote rol speelt — iets waarover thans in Duitschland een strijd in vollen gang is, welke in Engeland door den aard der dingen reeds lang ten nadeele der centrale bank is beslist — is hier te lande nauwelijks een begin te bespeuren.

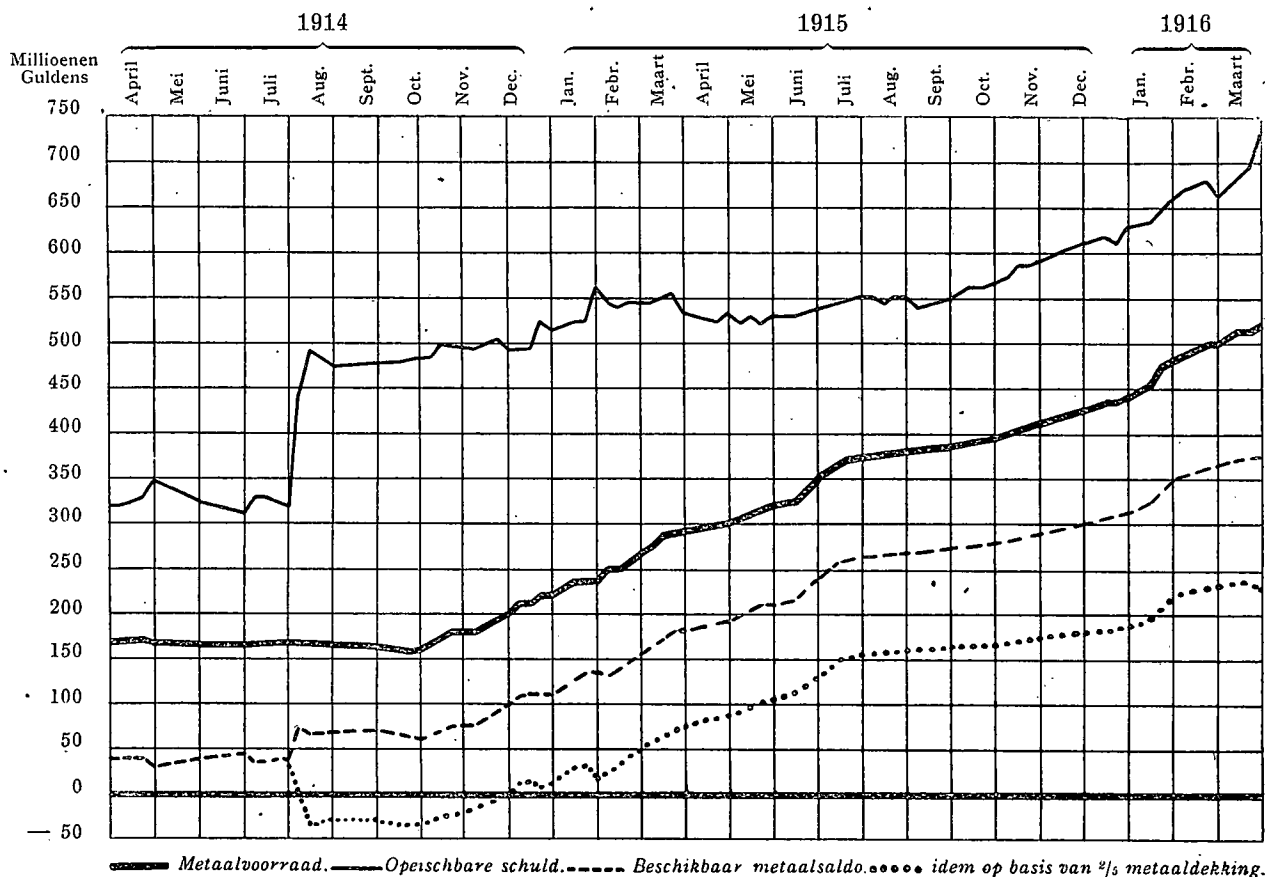
Evenwel, de oorlog heeft vraagstukken als deze eenigszins op den achtergrond gebracht en de aandacht in de eerste plaats geconcentreerd op de veranderingen, die de verschillende groepen van cijfers in de opeenvolgende reeks van weekstaten hebben ondergaan. Deze bewegingen, die inderdaad uiterst merkwaardig zijn, zijn op bijgevoegde graphieken in beeld gebracht. Tot toelichting dezer graphieken moge nog het volgende strekken, waarbij wij intusschen den genen, die méér dan enkele hoofdtrekken van het beeld wenscht te kennen, nadrukkelijk verwijzen naar de beide sedert het uitbreken van den oorlog uitgebrachte jaarverslagen der bank. Met name het eerste dezer verslagen is hoogst belangwekkend.

Men herinnert zich, hoe in de eerste dagen der oorlogscrisis, toen het contante verkeer overal tot vermeerderde liquiditeit noodzaakte en de voorzorg en de angst een algemeen streven naar buitengewone liquiditeit in het leven riepen, allerwegen bij de Nederlandsche Bank om crediet werd aangeklopt. De wisselportefeuille werd in twee weken tijds meer dan verdubbeld (zij steeg van 68 tot 175 millioen). Ook het bedrag aan beleeningen op 8 Augustus (140 millioen) bedroeg meer dan het dubbele van twee weken te voren (62 millioen), niettegenstaande de Bank met het verstreken van voorschotten zeer terughoudend was, ten einde te voorkomen, dat door de beursluiting geblokkeerde prolongatieposten met Bankgeld zouden worden afgelost en dientengevolge de niet strikt noodzakelijke credietverleening der Centrale Bank nog zou worden vermeerderd.

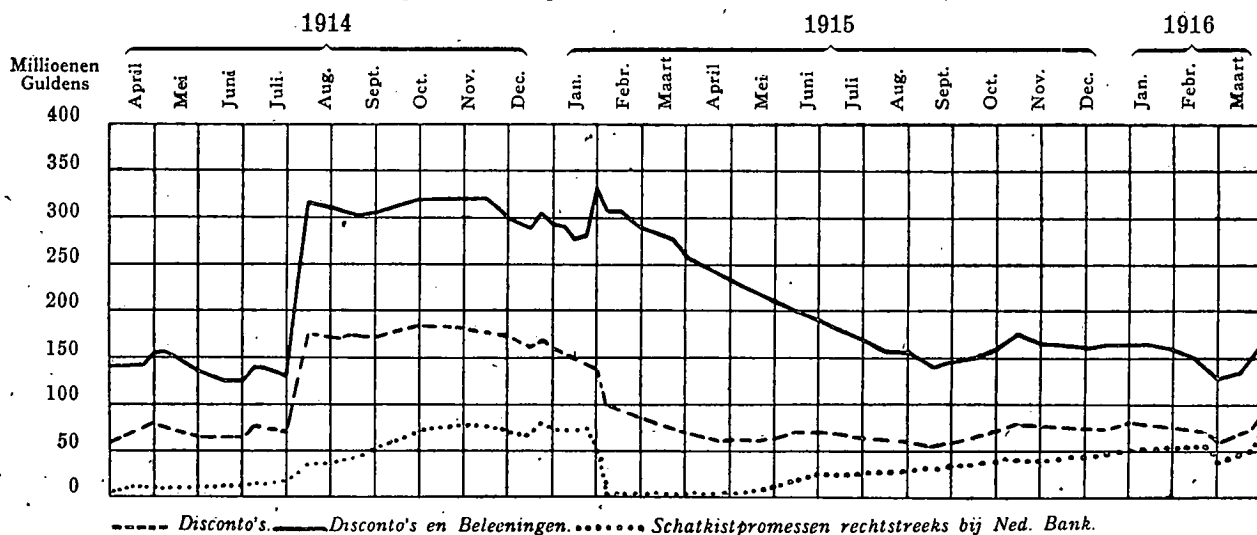
Het spreekt vanzelf, dat de vergroting van het opereerend kapitaal bij een nagenoeg onveranderden metaalvoorraad — de weggehaalde zilvervoorraad was, gelijk gezegd, gering en het goudbezit werd door het uitvoerverbod beschermd — samenging met een enorme toename van de opeischbare schuld, in het bijzonder van de bankbiljettencirculatie. Ten einde de aanvragen om bankbiljetten — voor het publiek het eenige liquide bezit bij het vrijwel ontbreken van cheque- of giroverkeer — eenigermate te beperken, werd tijdelijk van het provenu van nieuwgesloten beleeningen slechts de helft in bankbiljetten uitbetaald, terwijl de andere helft in rekening-courant werd gecrediteerd; de toeneming der rekening-courantsaldi in den eersten tijd van den oorlog was daarvan het gevolg.

De uitbreiding der opeischbare schuld nam steeds grotere afmetingen aan, toen tengevolge van de abnormale wisselkoersen voortdurend groote posten goud ons land en uit den aard der zaak de kelders der Bank binnenkwamen. Niet slechts de bankbiljettenomloop vermeerderde aanzienlijk, maar ook de rekening-courantsaldi namen enorm toe, thans zonder kunstmatige oorzaak, maar door de overgrote geldruimte, die

Metaalvoorraad en opeischbare schuld der Nederlandsche Bank.

Opereerend kapitaal der Nederlandsche Bank.

vooral aan den dag kwam in den overvloed aan kasmiddelen bij de banken. De groote vermeerdering van den goudvoorraad had tengevolge, dat de metaaldekking, die sedert 1 Augustus 1914 volgens Kon. Besluit van dien datum slechts $\frac{1}{2}$ der opeischbare schuld behoefde te bedragen, half December van dat jaar weer de vroeger voorgeschreven verhouding van $\frac{2}{3}$ had bereikt.

De zoozeer vermeerderde opeischbare schuld kromp maar weinig in, toen het Rijk in Februari 1915 zijn vlottende schuld consolideerde door de 5 pCt. Staatsleening groot f 275 millioen. Het vooruitzicht der gedwongen leening deed tal van vermogenden, die niet over vlottende middelen hadden te beschikken, aan de leening deelnemen met geld, door bijzondere beleening bij de Nederlandsche Bank opgenomen. Dit feit, alsmede de bepalingen omtrent herbeleening van geblokkeerde prolongaties bij de heropening der effectenbeurzen, deed de beleeningen bij de Bank zoo sterk toenemen, dat niettegenstaande de aflossing van de in disconto genomen schatkistpromessen het opereerend kapitaal vermeerderde.

De geldruimte, die tot kort daarna een aanvang nam, deed echter de uitzettingen der Bank snel verminderen, waarbij, afgezien van de Rijksschatkistpromessen, de discontierungen in de beide groote handelssteden tot bijna niets zijn gereduceerd. Op bijgaande graphieken komt deze vermindering van het opereerend kapitaal scherp naar voren, op het eene door de dalende lijn, op het andere door de verminderde spanning tusschen metaalvoorraad en opeischbare schuld. Voor een belangrijk deel bestond in den laatsten tijd voor het einde van het boekjaar 1915/16 de portefeuille der Bank uit schatkistpapier, gelijk eveneens in de graphische voorstelling duidelijk te zien is.

BOEKAANKONDIGING.

Dr. E. Bosse. *Norwegens Volkswirtschaft vom Ausgang der Hansaperiode bis zur Gegenwart.* 2 dln. 458 en 783 blz. Jena, Fischer 1916.

Het lijvige geschrift, welks titel hierboven vermeld staat, vormt het 22e deel van de Probleme der Weltwirtschaft, uitgegeven door het Kieler Institut für Seeverkehr und Weltwirtschaft. De beide deelen, die den lezer met eerbied vervullen voor de ontzaglijke hoeveelheid materiaal, historisch en van dezen tijd, door den schrijver verwerkt, geven een samenvattend beeld van de ontwikkeling en den huidige toestand van het economisch leven van Noorwegen. Handel, nijverheid, bankwezen, scheepvaart, visscherij, land- en boschbouw worden alle aan een even uitvoerige als gedocumenteerde bespreking onderworpen, waarbij telkens de groei van het heden uit vroegere toestanden wordt aangetoond. Naast dit alles bevat het werk

een uitvoerig overzicht van de van overheidswege gevoerde politiek ten opzichte van handel en bedrijf en van de eigen huishouding en financiën des rijks.

Het eerste deel behandelt de opkomst van Noorwegen tot aan het begin der 19e eeuw. De schrijver vangt zijne beschouwingen aan met een bespreking van het „tijdperk van den ongebonden handel”, volgend op het verval der Hanze: Van langen duur is deze ongebondenheid niet geweest. Ook in Noorwegen, toenmaals met Denemarken vereenigd, kreeg het mercantilisme weldra vasten voet. In het midden der 17e eeuw begint voor Noorwegen een periode van voortschrijdend regeeringsingrijpen, een periode waarin niettegenstaande den druk der Engelsche navigatie-acte en de tegenwerking der rijksregering, die Noorwegen eenigszins als wingewest beschouwde — Dänemark verzeht was. Noorwegen verdient — de economische structuur van het land zeer aan stevigheid won.

De 783 bladzijden van het tweede deel zijn geheel gewijd aan de ontwikkeling van Noorwegen in de afgelopen eeuw en den economischen toestand gedurende de periode tot voor den huidige oorlog.

Na het verbreken van den band met Denemarken is het land gestadig en krachtig vooruitgegaan, ook al ontkwam het niet aan de schokken, waaraan het economisch leven van Europa in de afgelopen eeuw heeft blootgestaan. Aan de ontwikkeling hadden in de eerste plaats de scheepvaart, de houthandel en de zeevisscherij deel, later ook de eigen nijverheid: Vooral de eerste helft der 70er en de tweede helft der 90er jaren waren perioden van grooten vooruitgang, sedert in vele opzichten door de jaren 1905—'06 geëvenaard.

Enkele cijfers nopens Noorwegen's buitenlandschen handel kunnen dit aantoonen:

	Totaal invoer		Totaal uitvoer	
	in 1000 K.G.	in 1000 Kron.	in 1000 K.G.	in 1000 Kron.
1876—1880*	1.016.355	156.123	1.338.564	103.368
1891—1895*	2.054.930	211.176	2.163.038	132.444
1896—1900*	2.720.677	281.051	2.742.368	161.430
1901—1905*	3.656.975	294.949	3.561.067	189.997
1906	4.802.800	343.524	5.259.591	245.922
1907	4.836.347	385.708	4.702.397	253.100
1908	5.272.201	376.129	4.658.420	240.076
1909	5.392.004	386.616	4.742.465	264.326
1910	6.098.523	429.288	5.745.973	309.730
1911	6.853.750	495.749	4.709.311	325.406

* jaargemiddelde.

Bij deze cijfers valt op te merken, dat de ontwikkeling van den uitvoer, genomen naar de waarde, een geheel ander beeld vertoont dan genomen naar het gewicht, een gunstig verschijnsel voorzoover het samenhangt met het feit, dat onder de uitgevoerde goederen de grondstoffen een geringer plaats zijn gaan innemen. Omgekeerd maakten van de ingevoerde goederen in 1876—'80 eindproducten naar de waarde nog ruim

75 pCt. uit, in deze eeuw is dit percentage beneden de 50 gedaald.

Omtrent de ontwikkeling van scheepvaart en scheepsbouw, beide voor Noorwegen van zoo groote beteekenis, bevat het geschrift uitvoerige mededeelingen. Wij zullen ons van overneming onthouden. Uit een staattie, opgenomen in ons nr. van 9 Februari is onzen lezers bekend, hoezeer in aantal tonnen per hoofd van bevolking Noorwegen alle andere landen overtreft.

De schrijver eindigt zijn arbeid met het geven van een belangwekkend overzicht van de handelspolitieke verhouding van Noorwegen tot het buitenland. De bestaande tractaten worden aan eene beschouwing onderworpen en ten slotte wordt uitvoerig ingegaan op de ontwikkeling der wetgeving op dit gebied. Vooral deze laatste beschouwingen hebben waarde voor hem, die begeerig is te weten, waarom zoovele, ook kleine, staten in de laatste decennien zich van den vrijhandel hebben afgewend.

In de voor den groei der vrijhandelsgedachte zoo belangrijke 60er jaren was ook Noorwegen bewust den weg naar vrijhandel opgegaan. Reeds 1854 bracht een herziening van het tarief in deze richting, een nieuw tractaat, door Noorwegen en Zweden gezamenlijk in 1865 met Frankrijk gesloten, vormde een verdere belangrijke stap. Zelfs kwam eene in 1874 ingestelde commissie met een voorstel, dat meer tot den volledigen vrijhandel naderde, dan de in Engeland en Nederland geldende wettelijke bepalingen. Het hoogtepunt was intusschen bereikt. Het ontwerp werd niet tot wet verheven en eene periode brak aan, waarin het vraagstuk door opeenvolgende commissies in studie werd genomen.

De 80er jaren, die een langdurige periode brachten van malaise en prijsdaling, welke beide in omstandigheden buiten het land hun oorzaak vonden, nam de protectionistische strooming in kracht toe, waarbij de zwakke eigen industrie en de landbouw hand in hand gingen. Van grooten invloed was voorts de houding van Zweden, welk land in 1895 na zijn overgang naar het protectionisme het Zwischenreichsgesetz van 1874, dat wederkeerig aan de eigen producten van beide landen vrijen invoer verzekerde, opzegde.

Het zou evenwel nog tot 1905 duren eer Noorwegen na een lange voorbereiding, waaromtrent het geschrift uitvoerige mededeelingen bevat, doch zonder veel principielen strijd, definitief tot het protectionisme overging. Wat ten slotte de drijvende oorzaken waren is niet met enkele woorden te zeggen. Een streven naar betere verhouding tusschen in- en uitvoer, verzet tegen dumping, ondersteuning van eigen nijverheid vormden de voornaamste factoren, die den weg effenden. Over de werking van het nieuwe stelsel meent de schrijver nog geen oordeel te kunnen geven. Stemmen, die een terugkeer tot den vrijen handel wenschen, ontbreken niet; de schrijver acht deze echter weinig krachtig en meent aan de pogingen, die ingesteld worden om te komen tot beschermende rechten ook op agrarisch gebied, meer kans op welslagen te mogen geven.

De schrijver, zelf een Noor, verontschuldigt zich in zijn voorbericht, dat zijn werk zoodanigen omvang heeft aangenomen. Zijn doel, aan een kleinere meer overzichtelijke volksgemeenschap het dynamische groeiproces, dat ons economisch leven kenmerkt, te demonstreeren, noopte hem tot uitvoerigheid. Wij kunnen hem hiervoor slechts dankbaar zijn. Zijn werkwijze heeft er toe geleid, dat thans een massa gegevens te onzer beschikking staat, samengevat en gegroepeerd op een wijze, die voortdurend het kenmerk draagt van groote nauwgezetheid en onpartijdige weergave.

Het is een merkwaardig verschijnsel, dat in het tweede jaar van den wereldoorlog een dergelijk werk in een der in den krijg betrokken landen het licht ziet. Een verblijvend verschijnsel tevens, omdat wij hierin

een bewijs mogen zien, dat de objectieve wetenschappelijke zin, die onmisbaar is, wil na den oorlog de breuk ook op dit gebied weder geheel kunnen worden, niet is verdwenen.

B.

In een werkje getiteld: Historische gegevens over de leeningen en buitengewone heffingen tijdens de huidige crisis vermeldt Mr. H. J. de Lange de verschillende leeningen en heffingen, die sedert 1798 hier te lande hebben plaats gevonden. De „don gratuit” blijkt ouder te zijn dan de leening; de staatsregeling van 1798 bevatte zelfs een artikel (209), dat buitengewone heffing voorschreef ingeval buitengewone uitgaven noodzakelijk waren.

Buitengewone heffingen zijn elfmaal voorgekomen, éénmaal in 1815, de overige tien keeren tusschen 1798 en 1805. Verder werd driemaal (tweemaal in 1832, alsmede in 1844) een vrijwillige leening uitgeschreven met een „stok achter de deur” in den vorm eener buitengewone heffing. De stok eener gedwongen leening werd behalve in 1914 en 1916 ook in 1831 gereed gehouden. Gedwongen leeningen zonder voorafgaande poging tot plaatsing bij vrijwillige geldschietters kent onze geschiedenis er vijf: in 1798, 1800, 1815, 1830 en 1831.

De hoogste buitengewone heffingen uit den Franschen tijd bedroegen 3 pCt. van het vermogen en 10 pCt. van het inkomen.

Zoals ook in vorige jaren heeft de heer P. van Wijk te 's-Gravenhage een overzicht samengesteld van de Bedrijfsresultaten van Nederlandsche Hypotheekbanken over 1915. Het blijkt, dat het bedrag der uitstaande pandbrieven bij de in het binnenland werkende hypotheekbanken in dat jaar met bijna 13½ miljoen gulden is toegenomen tegen 12½ miljoen in 1914. Bij de in het buitenland werkende hypotheekbanken bedroeg de toeneming in 1915 slechts 5 miljoen tegen ruim 12½ miljoen in 1914, bij de scheepsverbandmaatschappijen resp. 3 ton en ruim 4 miljoen.

Bij de in het binnenland werkende hypotheekbanken kwamen in 1915 162 executies voor, bij de in het buitenland werkende 73, bij de scheepshypotheekbanken 4. Het bezit aan ingekochte onderpanden bedroeg bij de in het binnenland werkende hypotheekbanken ¼ pCt. van den pandbrievenomloop en 2 pCt. van het geplaatste aandeelenkapitaal; bij de in het buitenland werkende waren deze percentages 4 en 17, bij de scheepsverbandmaatschappijen 1/40 en 1/10.

REGERINGSMAATREGELEN OP HANDELSGEBIED.

Aankoop van granen door de Regering. Blijkens mededeeling van het Rijksgraanbureau, wordt ernstig overwogen om behalve rogge, ook alle te velde staande tarwe, gerst en haver voor Rijksrekening te doen aankopen, tegen prijzen, die verband houden met den door het Rijk te besteden prijs voor de rogge.

Rogge-oogst 1916. In verband met het voornemen tot aankoop van den geheelen rogge-oogst 1916 voor Rijksrekening, zullen door de verschillende provinciale graancommissies controleurs worden benoemd, die, in overleg met de burgemeesters of zelfstandig, de van de boeren ontvangen opgaven moeten controleeren, ten einde te voorkomen, dat rogge wordt achtergehouden.

Verbod tot verwerken van inlandsch graan. De regeering heeft aan de branderijen en distilleerderijen te Rotterdam en Schiedam verboden om voortaan inlandsch graan te verwerken. Bij overtreding van dit verbod hebben de burge-

meesters het recht, de aanwezige voorraden inlandsch graan inbeslag te nemen.

Het verbod zou gegrond zijn op het feit, dat de branders den laatsten tijd voornamelijk inlandsch graan bezigden voor het maken van spiritus. Dit product was daardoor N. O. T.-vrij en kon dus ook naar Duitschland vrij uitgevoerd worden. Voor branderijen, die zoowel buitenlandsch als inlandsch graan verwerkten was echter de contrôle zeer moeilijk en blijkbaar bestond in verband met een en ander gevaar voor belemmering van den Nederlandschen graanaanvoer van overzee.

MAANDCIJFERS.

INKLARINGEN OP AMSTERDAM.

Landen van herkomst.	Juni 1916.		Juni 1915.	
	Aantal schepen.	Tonnen netto.	Aantal schepen.	Tonnen netto.
Engeland.....	54	38.378	64	46.438
Zweden	12	10.160	} 18	13.757
Noorwegen	8	3.944		
Denemarken	1	477	3	1.432
Frankrijk	1	674	3	4.416
Portugal	—	—	} 8	6.940
Spanje.....	1	1.311		
Italië	1	837	2	2.427
Griekenland	1	1.340	1	1.277
Ned.-Indië	3	12.123	8	39.526
Noord-Amerika	3	8.200	2	3.508
Zuid-Amerika (Oostkust)	3	7.704	9	32.805
„ „ (Westkust)	1	5.495	—	—
West-Indische eilanden ..	—	—	2	3.218
Nederlandsche havens ..	15	11.105	9	8.736
Totaal handelsschepen	104	101.748	129	164.480
Visschersvaartuigen	30	3.198	17	1.997
Totaal.....	134	104.946	146	166.477

Onderscheiding der handelsschepen naar de nationaliteit:

Juni 1916.	Aantal schepen.	Tonnen netto.	Percentage van de totale tonnenmaat.
Nederlandsche	71	79.969	78,6
Britsche	9	6.080	6,0
Zweedsche	11	7.984	7,9
Noorsche	10	4.277	4,2
Deensche	3	3.438	3,3
Totaal.....	104	101.748	100

INKLARINGEN OP ROTTERDAM.

Landen van herkomst.	Juni 1916.		Juni 1915.	
	Aantal schepen.	Tonnen netto.	Aantal schepen.	Tonnen netto.
Engeland.....	151	86.699	188	109.889
Frankrijk	21	7.114	10	5.237
Zweden	16	7.692	22	19.536
Noorwegen	5	6.094	19	27.444
Afrika	5	4.611	7	6.983
Noord-Amerika	37	107.636	34	117.392
Indië (Engelsch)	—	—	1	2.818
„ (Nederlandsch) ..	4	13.937	3	10.633
Nederland	—	—	1	122
Spanje.....	1	351	—	—
Italië	2	3.097	—	—
Griekenland	—	—	2	2.267
Zuid-Amerika	25	49.521	10	19.399
Binnenl. plaatsen	15	2.702	8	5.686
Nieuw gebouwd	1	279	1	555
Totaal.....	283	289.733	306	327.961

Onderscheiding naar de nationaliteit:-

Juni 1916.	Aantal schepen.	Tonnen netto.	Percentage van de totale tonnenmaat.
Nederlandsche	164	187.021	64,6
Britsche	61	36.336	12,5
Noorsche	29	19.174	6,7
Zweedsche	10	5.027	1,7
Belgische	14	36.354	12,5
Grieksche	1	351	0,1
Deensche	3	2.748	1,0
Amerikaansche	1	2.722	0,9
Totaal.....	283	289.733	100

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

I. BANKDISCONTOS.

	8 Juli 1916	20 Juli 1914
Ned. Bank { Disc. Wissels. 4 1/2 sedert 1 Juli '15	3 1/2 sedert 23 Mrt. '14	
{ Bel. Binn. Eff. 4 1/2 „ „ '15	4 „ „ 23 „ '14	
{ Vrsch. in R.C. 5 1/2 „ „ 19 Aug. '14	5 „ „ 23 „ '14	
Bank of England.. 5 „ „ 8 „ '14	3 „ „ 29 Jan. '14	
Deutsche Reichsbk. 5 „ „ 23 Dec. '14	4 „ „ 5 Febr. '14	
Banque de France. 5 „ „ 20 Aug. '14	3 1/2 „ „ 29 Jan. '14	
Oostenr. Hong. Bk. 5 „ „ 10 Apr. '15	4 „ „ 12 Mrt. '14	
Russische Staatsbk. 6 „ „ 27 Juli '14	5 „ „ 1 Apr. '14	
Nat. Bank v. Denem. 5 „ „ 10 „ '15	5 „ „ 6 Febr. '14	
Zweedsche Rijksbk. 4 1/2 „ „ 1 Mei '16	4 1/2 „ „ 6 „ '14	
Zwitsersche Nat. Bk. 4 1/2 „ „ 2 Jan. '15	3 1/2 „ „ 19 „ '14	
Bank van Italië .. 5 1/2 „ „ 9 Nov. '14	5 „ „ 9 Mei '14	
Feder. Res. Bk. N.Y. 3—5 „ „ 4 Febr. '15	—	
Javasche Bank.... 3 1/2 „ „ 1 Aug. '09	3 1/2 „ „ 1 Aug. '09	

II. OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call-money
7 Juli '16	1 7/8-2 1/8	2 3/4	5 3/8	3 3/4-4 3/8	—	4-4 1/2
3-7 „ '16	1 7/8-2 1/4	2 1/2-3	5 3/8	3 3/4-4 3/8	—	3-4 1/2
26-30 J. '16	2-3/8	2 1/2-3	5 3/8	3 3/4-4 3/8	—	2 1/2-3 1/4
19-24 „ '16	1 3/4-2	2-3/4	5 3/8-1/8	3 3/4-4 3/8	—	2 1/2-3
5-9 Juli '15	2 3/4	2 3/4-3 1/2	4 1/8-5/8	—	—	1 3/8-3/4
6-11 Juli '14	3 1/4	3 1/4-4	1 7/8-2 1/8	2-2 3/8	2 3/4	2 1/2-3
20-24 Jul. '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	1 3/4-2 1/2

1) Noteeringen van de Ver. v. d. Effectenhandel en de Prolongatievereeniging door elkander.

WISSELKOERSEN.

I. KOERSEN IN NEDERLAND.

Voor Londen, Berlijn en Parijs worden voorloopig ook de dagelijksche noteeringen te Amsterdam opgenomen. De dagelijksche koersen op New York, de laagste en hoogste der week en de Zaterdagse noteeringen zijn aan particuliere opgaven ontleend.

Data	Londen	Berlijn	Parijs	New York
3 Juli 1916 ..	11.48 3/4	43.65	40.82 1/2	2.41
4 „ 1916 ..	11.50 1/2	43.52 1/2	40.90	2.41 1/4
5 „ 1916 ..	11.50 1/4	43.45	40.90	2.41
6 „ 1916 ..	11.49 1/4	43.60	40.90	2.40 3/4
7 „ 1916 ..	11.49 3/4	43.67 1/2	40.87 1/2	2.40 7/8
8 „ 1916 ..	11.50	43.67 1/2	40.90	2.41
Laagste der week	11.47 1/2	43.37 1/2	40.75	2.40 1/8
Hoogste „ „	11.50	43.80	40.95	2.41 1/2
1 Juli 1916 ..	11.48 3/8	43.72 1/2	40.85	2.41 1/8
24 Juni 1916 ..	11.48 1/4	43.30	40.80	2.40 1/4
Muntpariteit ..	12.10 3/8	59.26	48.—	2.48 3/4

Data	Zwitserland	Weenen	Kopen-hagen	Stock-holm	Batavia telegrafisch
8 Juli 1916	45.55	30.30	69.—	69.12 1/2	98 3/8-7/8
Laagste d. w.	45.50	30.—	69.—	69.—	—
Hoogste „ „	45.70	30.40	69.90	69.60	—
1 Juli 1916	45.60	30.40	69.80	69.80	98-1/2
24 Juni 1916	45.50	30.—	68.80	69.—	98-1/2
Muntpariteit	48.—	50.41	66.67	66.67	100

OVERZICHT.

De wisselmarkt was kalm en met weinig omzetten. De koersen waren over het algemeen stationair. Londen, Parijs, Zwitserland en New-York bijna onveranderd en tamelijk

vast. Berlijn en Weenen wederom sterk schommelend en steeds belangrijk onder Berlijnsche pariteit. Alleen Skandinavie dalend, hoofdzakelijk op aanbod uit Duitschland en circa 1 % lager sluitend dan de vorige week.

II. KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Londen (in \$ per £)	Zicht Parijs (in frs. p. \$)	Zicht Berlijn (in cents p. Rm. 4)	Zicht Amsterd. (in cents per gld.)
8 Juli 1916 ..	4.76.40	5.90 ³ / ₄	73 ⁵ / ₈	41 ³ / ₈
Laagste d. week..	4.76.40	5.90 ³ / ₄	73 ¹ / ₈	41 ³ / ₈
Hoogste „ „ ..	4.76.50	5.91	73 ⁵ / ₈	41 ⁷ / ₁₆
1 Juli 1916 ..	4.76.40	5.91	72 ⁷ / ₈	41 ⁷ / ₁₆
24 Juni 1916 ..	4.76.40	5.91 ¹ / ₄	74 ³ / ₄	41 ¹ / ₂
Muntpariteit....	4.86.67	5.18 ¹ / ₄	95 ¹ / ₄	40 ³ / ₁₆

III. KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteeringszenheden	23 Juni 1916	30 Juni 1916	Week 1-7 Juli		7 Juli 1916
				Laagste	Hoogste	
Alexandrië..	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂
B. Aires ¹⁾ ..	d.p.gd.pes.	48 ¹⁵ / ₃₂	48 ¹⁵ / ₃₂	48 ¹⁵ / ₃₂	48 ¹⁵ / ₃₂	48 ¹⁵ / ₃₂
Calcutta ...	sh/d.p.rup.	1/4 ¹ / ₈	1/4 ³ / ₈	1/4	1/4 ¹ / ₈	1/4 ¹ / ₈
Hongkong ..	id. p. \$	2/1 ¹ / ₄	2/1 ¹ / ₄	2/0 ³ / ₈	2/1	2/1
Lissabon ...	d. p. escudo	35	35	34 ³ / ₄	35 ³ / ₄	35 ¹ / ₄
Madrid	Peset. p. £	23.50	23.47 ¹ / ₂	23.40	23.50	23.45
Montevideo ¹⁾	d. p. peso	53 ¹ / ₄	53 ³ / ₁₆	53 ¹ / ₈	53 ¹ / ₈	53 ¹ / ₈
Montreal....	\$ per £	4.78	4.78 ¹ / ₄	4.78	4.79	4.78 ¹ / ₂
Petrograd ..	R. p. £ 10	155 ³ / ₄	155 ³ / ₄	154 ¹ / ₄	155 ¹ / ₄	154 ³ / ₄
R.d.Janeiro ¹⁾	d. p. milr.	12 ⁷ / ₁₆	12 ⁷ / ₁₆	12 ⁷ / ₁₆	12 ¹¹ / ₁₆	12 ⁹ / ₁₆
Rome	Lires p. £	30.25	30.37 ¹ / ₂	30.35	30.40	30.35
Shanghai ..	sh/d.p.tael	2/11 ¹ / ₄	2/11 ¹ / ₂	2/9 ³ / ₄	2/11	2/9 ³ / ₄
Singapore ..	id. p. \$	2/4 ⁵ / ₈	2/4 ⁵ / ₈	2/4 ⁵ / ₈	2/4 ⁵ / ₈	2/4 ⁵ / ₈
Valparaiso ¹⁾	d. p. pap.p.	9 ³ / ₈	9 ³ / ₈	9 ³ / ₈	9 ³ / ₈	9 ³ / ₈
Yokohama ..	sh/d.p.yen	2/1 ³ / ₈	2/1 ³ / ₈	2/1 ³ / ₈	2/1 ³ / ₈	2/1 ³ / ₈

¹⁾ Noteeringen op 90 dagen.

GOUD EN ZILVER.

GOUDBEWEGING BIJ DE BANK OF ENGLAND.

Week van 29 Juni—5 Juli 1916.

(In duizenden p.st.)

In.	Uit.
Baren	Continent
1056	103
Sovereigns	Koloniën
—	—
Vreemde munt	U. S. A.
—	5
Koloniën	Zuid-Amerika
40	—
Diversen	Baren en diversen
—	—
Per saldo uitgevloed ..	Per saldo ingevloed ..
—	988
1096	1096

ZILVER.

De afgelopen week vertoont een voortdurende afbrokkeling van den zilverprijs, vooral tengevolge van het ontbreken van Indische kooporders en voorts door eenig aanbod van Chineesche zoowel als van Amerikaansche zijde. De groote voorraad te Londen, die thans ongeveer 10 miljoen ounces bedraagt, heeft ook de speculatieve koopers van de markt gehouden.

Toch blijft de grondstemming, vooral met het oog op de onverminderd voortdurende muntbehoefte, vast. Naar de firma Samuel Montagu & Co. uit New York verneemt, worden in Mexico groote hoeveelheden zilvermunten door de bevolking vastgehouden en verdwijnt daar in steeds toenemende mate het zilvergeld uit de circulatie, iets wat ook niet zonder invloed kan blijven op de wereldmarkt voor het metaal.

Noteering te Londen.

te New York.

7 Juli 1916.....	29 ⁵ / ₈	62
30 Juni 1916.....	31	65
9 Juli 1915.....	22 ³ / ₄	47 ⁷ / ₈
10 Juli 1914.....	25 ¹¹ / ₁₆	57 ⁷ / ₈
20 Juli 1914.....	24 ¹⁵ / ₁₆	54 ¹ / ₈

NEDERLANDSCHE BANK.

VERKORTE BALANS OP 8 JULI 1916.

Activa.

Binnenl. Wis-	H.-bk. f	16.519.891,48	
sels, Prom.,	B.-bk. „	549.373,32	
enz. in disc.	Ag.sch. „	14.620.147,36 ¹ / ₂	f 31.689.412,16 ¹ / ₂
Papier o. h. Buitenl. in			
disconto			—
Idem eigen portef. f		8.015.216,—	
Af: Verkocht maar voor			
de bk. nog niet afgel.		—	8.015.216,—
Beleeningen			
incl. vrsch.	H.-bk. f	27.811.290,13	
in rek.-crt.	B.-bk. „	3.308.644,21	
op onderp.	Ag.sch. „	41.548.877,20	
		f 72.668.811,54	

Op Effecten	f	69.616.811,54
Op Goederen en Spec. „		3.052.000,—
		f 72.668.811,54
Voorschotten a. h. Rijk.....		12.496.195,41

Munten Muntmateriaal		
Munt, Goud	f	67.949.410,—
Muntmat. Goud....		507.166.825,88
		f 575.116.235,88
Munt, Zilver, enz. „		9.246.390,72
Muntmat. Zilver ..		—
		f 584.362.626,60

Effecten		
Bel. v. h. Res.fonds..	f	5.153.332,62 ¹ / ₂
id. van ¹ / ₅ v. h. kapit. „		3.986.590,75
		f 9.139.923,37 ¹ / ₂
Geb. en Meub. der Bank		1.400.000,—
Diverse rekeningen		54.604.626,06
		f 774.376.811,15

Passiva.

Kapitaal.....	f	20.000.000,—
Reservefonds		5.155.090,93 ¹ / ₂
Bankbiljetten in omloop.....		655.968.420,—
Bankassignatiën in omloop.....		2.476.465,48
Rekening-Courant saldo's:		
Van het Rijk.....	f	—
Van anderen		88.853.115,50
		f 88.853.115,50
Diverse rekeningen		1.923.719,23 ¹ / ₂
		f 774.376.811,15

Beschikbaar metaalsaldo.....	f	434.025.648,87
Op de basis van ² / ₅ metaaldekking.....		284.566.048,67
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop		
dan waartoe de Bank gerechtigd is ..		2.170.128.240,—

Bij vergelijking met den vorigen weekstaat blijken de volgende verschillen:

	Meer	Minder
Disconto's		5.642.353,17 ¹ / ₂
Buitenlandsche wissels....		116.820,—
Beleeningen		1.816.774,99
Goud	1.885.515,22	
Zilver	288.434,62	
Bankbiljetten.....		826.930,—
Part. Rek.-Crt. saldo's ..	12.791.700,92 ¹ / ₂	

N.B. Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	1 Juli 1916	8 Juli 1916
Aan schatkistpromessen..	f 67.020.000,—	f 62.130.000,—
waarvan rechtstreeks bij		
de Ned. Bank geplaatst	„ 17.400.000,—	„ 12.500.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 43.822.000,—	„ 43.822.000,—
Aan zilverbons	„ 14.127.984,—	„ 15.162.434,—

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeisbare schulden
8 Juli 1916*	575.116	9.246	655.968	91.330
1 " 1916	573.231	8.958	656.795	82.914 ¹⁾
24 Juni 1916*	552.026	8.407	630.911	93.888 ²⁾
17 " 1916	548.614	7.615	639.001	84.802
10 " 1916	546.323	6.715	642.005	74.904
3 " 1916	542.893	5.947	645.484	64.648
27 Mei 1916	540.030	4.486	636.983	57.970
20 " 1916	538.286	2.304	635.156	54.470
13 " 1916*	535.804	1.925	644.037	46.453
6 " 1916*	532.877	1.797	664.373	98.044 ¹⁾
29 April 1916	529.896	1.873	681.864	76.688
22 " 1916	528.602	1.541	651.675	92.819
15 " 1916	523.023	1.727	654.425	86.346
10 Juli 1915	367.690	1.803	504.356	38.052
11 Juni 1914	160.122	7.852	321.015	7.013
25 Juli 1914	162.114	8.228	310.437	6.198

¹⁾ Waarvan Rek.-Crt. saldo van het Rijk f 34.492.000,—.

²⁾ " " " " " " " " " " 19.810.000,—.

³⁾ " " " " " " " " " " 3.677.000,—.

Data	Disconto's		Belee- ningen	Beschik- baar Metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage
	Totaal	Hiervan Schatkist- promessen rechtstreeks			
8 Juli 1916	31.689	12.500	72.669	434.026	78
1 " 1916*	37.332	17.400	74.486	433.380	79
24 Juni 1916*	42.314	22.400	80.094	414.639	78
17 " 1916	40.156	20.400	74.521	410.638	77
10 " 1916	39.834	19.400	71.858	408.830	77
3 " 1916	31.992	11.300	72.186	405.991	77
27 Mei 1916	27.694	6.300	69.185	404.748	78
20 " 1916	29.644	7.300	70.584	401.893	78
13 " 1916*	30.859	8.000	78.817	398.116	77
6 " 1916*	101.267	79.000	90.295	381.418	70
29 April 1916	100.679	79.000	79.128	379.285	70
22 " 1916	94.275	73.000	74.023	380.477	71
15 " 1916	95.662	74.000	74.018	375.835	71
10 Juli 1915	70.770	31.500	107.164	259.329	68
11 Juli 1914	75.656	14.300	65.561	36.596 ¹⁾	51
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54

¹⁾ Op de basis van $\frac{2}{3}$ metaaldekking. ²⁾ De $4\frac{1}{2}$ % Staatsleening 1916 werd van 1 tot 8 Mei, de 5 % Ned. Ind. leening tusschen 23 Juni en 1 Juli nagenoeg volgestort.

JAVASCHE BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden Guldens.)

Data	Goud	Zilver	Bank- biljetten	Andere opeisb. schulden
6 Mei 1916	42.256	32.792	145.569	27.858
29 Apr. 1916	42.058	33.403	142.868	29.851
22 " 1916	48.221	33.335	143.034	28.121
15 " 1916	49.343	33.399	143.021	28.416
8 Mei 1915	28.940	29.891	112.328	13.657
9 Mei 1914	23.857	29.070	111.423	10.791
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betalbaar	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Beschik- baar metaal- saldo	Dek- kings- percen- tage ¹⁾
6 Mei 1916	6.298	28.322	48.954	19.178	40.961	43
29 Apr. 1916	6.214	22.628	43.138	30.082	40.917	44
22 " 1916	6.288	16.719	41.818	29.505	47.325	48
15 " 1916	6.330	17.233	41.327	28.858	48.455	48
8 Mei 1915	5.566	5.835	54.741	5.022	33.929	46
9 Mei 1914	5.741	11.089	46.185	2.699	4.425	43
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 ²⁾	44

¹⁾ Sluitpost der activa.

²⁾ Op de basis van $\frac{2}{3}$ metaaldekking.

SURINAAMSCH BANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.
(In duizenden guldens.)

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeisb. schulden	Disconto's	Div. reke- ningen ¹⁾
3 Juni 1916	731	1.034	817	944	862
27 Mei 1916	737	934	875	915	832
20 " 1916	719	933	841	921	801
13 " 1916	721	951	828	932	776
5 Juni 1915	1.086	1.172	1.393	848	882
6 Juni 1914	642	1.162	374	726	228
25 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluitpost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

I. BANK OF ENGLAND.

WEEKSTAAT VAN 5 JULI 1916.

ISSUE DEPARTMENT.

Notes issued.. £ 76.772.510	Government Debt £ 11.015.100
	Other securities,, 7.434.900
	Gold coin and bullion.... ,, 58.322.510
£ 76.772.510	£ 76.772.510

BANKING DEPARTMENT.

Capital..... £ 14.553.000	Government securities.. £ 42.187.454
Rest..... ,, 3.260.758	Other securities,, 95.806.787
Public deposits,, 58.949.045	Notes..... ,, 40.406.325
Other deposits,, 103.606.994	Gold and silver coin..... ,, 1.999.257
Seven-day and other bills.. ,, 30.026	
£ 180.399.823	£ 180.399.823

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens de cijfers der door de Regeering uitgegeven currency notes van 1 £ en 10 sh. met het bedrag der gouddekking en der tot dekking aangewezen Government securities. De publicatie dezer cijfers geschiedt sedert 26 Augustus 1914.

(In duizenden p. st.)

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
5 Juli 1916	60.322	36.366	123.817	28.500	91.730
28 Juni 1916	61.380	35.899	122.099	28.500	88.158
21 " 1916	61.708	35.215	121.480	28.500	85.189
14 " 1916	61.578	35.355	120.551	28.500	84.720
7 Juli 1915	53.264	35.073	48.059	28.500	10.138
8 Juli 1914	39.600	29.531
22 Juli 1914	40.164	29.317

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Re- serve	Dek- kings- percen- tage ¹⁾
5 Juli 1916	42.187	95.807	58.949	103.607	42.406	26 $\frac{1}{8}$
28 Juni 1916	42.187	87.313	49.279	106.371	43.930	28 $\frac{1}{4}$
21 " 1916	42.187	73.383	51.200	91.549	44.943	31 $\frac{1}{2}$
14 " 1916	42.187	70.703	52.264	87.541	44.672	31 $\frac{1}{2}$
7 Juli 1915	51.043	137.918	67.899	139.859	36.641	16 $\frac{1}{8}$
8 Juli 1914	11.005	34.832	12.580	43.788	28.519	50 $\frac{3}{8}$
22 Juli 1914	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{3}{8}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

II. DEUTSCHE REICHSBANK.

STAAT VAN 7 JULI 1916.

De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

Metallbestand	Mk.	2.495.605.000
davon Goldbestand	"	2.465.730.000
Reichs- und Darlehenskassenscheine....	"	336.621.000
Noten anderer Banken	"	9.631.000
Wechsel	"	6.326.792.000
Lombardforderungen	"	12.237.000
Effekten.....	"	52.848.000
Sonstige Aktiva	"	372.127.000
Grundkapital	"	180.000.000
Reservefonds	"	85.471.000
Notenumlauf	"	7.088.608.000
Sonstige täglich fällige Verbindlichkeiten	"	1.994.662.000
Sonstige Passiva	"	257.120.000

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

Onderstaand overzicht bevat tevens het cijfer der uitgegeven Darlehenskassenscheine. De Scheine, welke niet in kas zijn bij de Reichsbank, circuleeren grotendeels onder het publiek. De Darlehenskassen zijn ingesteld op 11 Augustus 1914.

(In duizenden Mark)

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassenscheine	Circulatie	Dekkings-percentage ¹⁾
7 Juli 1916	2.495.605	2.465.730	336.621	7.088.608	40
30 Juni 1916	2.496.782	2.465.662	629.280	7.240.532	43
23 „ 1916	2.500.057	2.465.174	334.790	6.634.143	43
15 „ 1916	2.501.005	2.464.934	281.831	6.636.519	42
7 Juli 1915	2.435.811	2.390.931	251.071	5.603.615	48
7 Juli 1914	1.625.839	1.311.094	50.795	2.192.302	79
23 Juli 1914	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenscheine	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
7 Juli 1916	6.326.792	1.994.662	1.727.500	302.900
30 Juni 1916	6.610.212	2.370.717	2.039.900	596.000
23 „ 1916	6.124.826	2.358.033	1.604.100	291.400
15 „ 1916	5.783.846	1.828.551	1.542.000	238.700
7 Juli 1915	4.880.410	1.737.563	1.012.000	222.000
7 Juli 1914	973.583	837.170
23 Juli 1914	750.892	943.964

III. BANQUE DE FRANCE.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

De met * geteekende posten komen eerst sedert 28 Jan. 1915 in den weekstaat voor. De biljetten zijn sedert den oorlog niet inwisselbaar.

(In duizenden francs.)

Data	Goud	Zilver	* Te goed in het buitenland	Wissels	* Uitgestelde wissels
6 Juli 1916	4.769.701	343.949	645.860	410.764	668.395
29 Juni 1916	4.763.257	343.954	709.432	447.897	1.468.819
22 „ 1916	4.756.919	345.603	628.670	389.706	1.473.229
15 „ 1916	4.750.509	348.782	620.300	392.233	1.488.585
8 Juli 1915	3.944.987	369.159	782.899	261.065	2.208.976
7 Juli 1914	4.057.680	638.880	—	1.790.760
23 Juli 1914	4.104.390	639.620	—	1.541.080

Data	Beleening	* Buitgerw. voorsch. afd. Staat	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
6 Juli 1916	1.214.369	8.100.000	16.046.211	2.123.192	42.087
29 Juni 1916	1.206.031	7.900.000	15.866.000	2.272.643	38.277
22 „ 1916	1.227.876	7.800.000	15.734.907	2.054.492	32.030
15 „ 1916	1.219.307	7.800.000	15.746.680	2.048.342	53.561
8 Juli 1915	614.966	6.200.000	12.328.240	2.383.909	67.101
9 Juli 1914	746.740	6.051.150	982.680	249.690
23 Juli 1914	769.400	5.911.910	942.570	400.590

IV. RUSSISCHE STAATSBANK.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

De post „Schatkistbiljetten“ komt eerst sedert 14 November 1914 n. st. in den weekstaat voor. De biljetten zijn niet inwisselbaar.

(In millioenen Roebel).

Data n. st.	Goud	Te goed in het buitenland	Zilver en pasmunt	Schatkistbiljetten	Circulatie
29 Juni 1916..	1.540	1.589	74,7	3.795	6.443
21 „ 1916..	1.538	1.494	73	3.843	6.410
14 „ 1916..	1.540	1.494	73	3.679	6.380
6 „ 1916..	1.540	1.409	68	3.637	6.340
29 Juni 1915..	1.577	109	56	1.549	3.583
29 Juni 1914..	1.596	169	73	1.628
21 Juli 1914..	1.601	144	74	1.634

Data n. st.	Wissels	Voor-schotten op Effecten	Andere voor-schotten	Rek. Courant Particulieren	Rek. Courant Staat
29 Juni 1916..	352	554	222	1.108	456
21 „ 1916..	347	620	155	1.143	448
14 „ 1916..	347	686	160	1.101	264
6 „ 1916..	342	679	157	1.101	204
6 Juli 1915..	409	576	208	1.109	347
29 Juni 1914..	402	108	252	580	448
21 Juli 1914..	393	121	243	596	503

V. SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DE BELGIQUE.

Van de Nationale Bank van België, die haar goudvoorraad naar Londen heeft overgebracht, zijn sedert 6 Augustus 1914 geen weekstaten openbaar gemaakt.

De SociÉTé Générale is einde 1914 met de functie van circulatiebank belast.

De bankbiljetten zijn niet inwisselbaar.

OVERZICHT VAN DE VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden francs.)

Data	Metaal incl. buitenl. saldi	Beleening van buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. saldi
29 Juni 1916	261.685	66.807	480.000	61.342	718.325	147.938
22 „ 1916	263.421	67.147	480.000	62.786	714.364	154.213
17 „ 1916	263.882	66.897	480.000	60.291	717.394	148.860
8 „ 1916	247.902	66.228	480.000	60.062	701.763	147.819
1 Juli 1915	75.433	12.804	280.000	41.226	300.397	111.246

VI. VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

U. S. FEDERAL RESERVE BANKS.

In werking getreden op 16 November 1914.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(In duizenden dollars.)

Data	Goud	Zilver	Wissels	Deposito's	Circulatie	Dekkings-Percentage ¹⁾
9 Juni '16	360.628	18.055	78.343	518.358	9.323	71
2 „ '16	346.377	13.855	73.387	510.422	9.243	69
26 Mei '16	337.139	21.972	73.073	520.811	9.438	66
19 „ '16	326.608	17.697	71.995	503.497	9.754	66
11 Juni '15	246.231	44.632	36.007	299.653	12.098	83

¹⁾ Gouddekking van deposito's en circulatie na aftrek van de posten tusschen de banken onderling.

NEW YORK ASSOCIATED BANKS AND TRUST COMPANIES.

OVERZICHT DER VOORNAAMSTE POSTEN.

(Gemiddelden in duizenden dollars.)

Data	Reserve.			Beleeningen en discontes
	Eigen Bezit	Bij Fed. Res. Bank	Elders gedeponceerd	
8 Juli 1916 ..	400.340	155.170	58.640	3.282.420
1 „ 1916 ..	451.330	159.010	59.180	3.289.200
24 Juni 1916 ..	445.900	160.860	59.710	3.299.130
17 „ 1916 ..	423.080	159.020	60.190	3.324.700
10 Juli 1915 ..	423.830	125.850	35.630	2.548.160
11 Juli 1914 ..	450.210 ¹⁾	—	—	2.089.310
25 Juli 1914 ..	467.880 ¹⁾	—	1)	2.057.570

Data	Circulatie	Deposito's		Surplus Reserve
		Dadelijk opvraagbaar	Op termijn	
8 Juli 1916 ..	31.560	3.200.180	178.360	64.110
1 „ 1916 ..	31.590	3.262.410	175.590	138.570
24 Juni 1916 ..	31.660	3.267.640	176.730	104.450
17 „ 1916 ..	31.560	3.271.430	177.450	80.010
10 Juli 1915 ..	37.900	2.495.960	133.900	154.070
11 Juli 1914 ..	41.620	1.963.130	1)	7.580
25 Juli 1914 ..	41.730	1.958.320 ¹⁾	1)	26.170

¹⁾ Op deze data werden reserve en deposito's beide ongesplitst opgegeven.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 7 Juli 1916.

De geldruimte ten onzent blijft buitengewoon groot; een verdere belangrijke toename van den goudvoorraad bij de Nederlandsche Bank ging gepaard met een aanzienlijke inkrimping der beleeningen. De geringe spanning van de geldkoersen, door de voorbereiding voor de halfjaarwisseling veroorzaakt, behoort al weer tot het verleden. Het vrijkomen van de coupon gelden werkt thans de geldruimte nog meer in de hand. De gemiddelde prolongatiekoers, die over het eerste halfjaar van 1915 4,6666 pCt. bedroeg, laat zich over de eerste zes maanden van dit jaar op 2,815 pCt. berekenen. Zoowel officieele als particuliere lichamen beijveren zich voortdurend, zich deze geldruimte voor hun kapitaalbehoeften ten nutte te maken. De eerste week van de nieuwe maand is nauwelijks verstreken en reeds tellen wij, onmiddellijk na de belangrijke zes miljoen leening der stad Rotterdam, vijf nieuwe emissies, en het succes dat allen nieuwe uitgaven ten deel valt, doet voorzien, dat deze stroom nog wel eenigen tijd zal blijven vloeien.

Niettegenstaande dit voortdurende aanbod van nieuwe beleggingsfondsen blijft de markt voor de Nederlandsche staatsfondsen een zeer vast voorkomen behouden en stegen o.a. 3 pCt. Certificaten en Integralen onderscheidenlijk $1\frac{1}{16}$ en $1\frac{1}{16}$ pCt.

De markt voor buitenlandse staatsfondsen had echter een doodsch aanzien. Toch kon het koerspeil zich over het algemeen vrij flink herstellen. Blijkbaar treedt thans de meening naar voren, dat de kracht, waarmede van weerskanten gestreden wordt, het tijdstip van de eindbeslissing dichterbij moet brengen.

Russen waren zeer vast. Bulgaren daarentegen in reactie: de tabaksleening daalde van $73\frac{1}{2}$ tot $68\frac{1}{2}$ pCt. Ook Portugeesche staatsobligatiën waren zwak, wegens de bekende betalingsmoeilijkheden. De 3 pCt. Amortiseerbare Schuld reageerde van 41 tot 37 (slot $37\frac{1}{4}$ pCt.). 5 pCt. Mexicanen, eerst verder van $54\frac{15}{16}$ tot $50\frac{1}{2}$ gedaald, herstelden zich vervolgens tot 52 pCt., nu de zwaarste wolken boven deze woelige republiek voorloopig weer voorbij zijn gedreven.

	30 Juni	5 Juli	7 Juli	Rijzing of daling.
5 % Ned. Werk. Schuld	102 $\frac{1}{8}$	102 $\frac{1}{4}$	102 $\frac{1}{2}$	+ $\frac{3}{8}$
3 % Ned. Werk. Schuld	72 $\frac{15}{16}$	73 $\frac{11}{16}$	74 $\frac{1}{4}$	+ $\frac{1}{8}$
2 $\frac{1}{2}$ % Ned. Werk. Schuld	62 $\frac{15}{16}$	64	64 $\frac{3}{8}$	+ $1\frac{1}{16}$
5 % Oost-Indië	100 $\frac{1}{4}$	100 $\frac{1}{2}$	100 $\frac{15}{16}$	+ $\frac{11}{16}$
5 % Bulgarije 1902	73 $\frac{3}{4}$	68 $\frac{1}{2}$	68 $\frac{1}{2}$	— 5 $\frac{1}{4}$
5 % Oostenrijk 1868	45	46	46	+ 1

	30 Juni	5 Juli	7 Juli	Rijzing of daling.
3 % Portug. 3e serie....	41	37	37 $\frac{3}{4}$	— 3 $\frac{1}{4}$
4 $\frac{1}{2}$ % Iwongor. Dombrowa	66	68	68 $\frac{3}{4}$	+ 2 $\frac{3}{4}$
4 % Rusland Nicolai....	62	62 $\frac{7}{10}$	62 $\frac{7}{10}$	+ $\frac{7}{10}$
4 % Rusl. geconsol. 1880	56	55 $\frac{1}{4}$	56 $\frac{3}{4}$	+ $\frac{3}{4}$
4 % Rusl. Zuidwest	54 $\frac{5}{8}$	57	58 $\frac{1}{2}$	+ 3 $\frac{7}{8}$
4 % Orel Griasi 1889 ..	51 $\frac{3}{4}$	58 $\frac{1}{2}$	51 $\frac{1}{2}$	— $\frac{1}{4}$
4 % Rusland bij Hope ..	64 $\frac{7}{10}$	66	65 $\frac{4}{10}$	+ $\frac{3}{4}$
4 % Bagdad 2e serie....	51 $\frac{1}{2}$	54 $\frac{3}{8}$	54 $\frac{3}{8}$	+ 2 $\frac{7}{8}$
5 % Mexico.....	21 $\frac{1}{8}$	20 $\frac{1}{2}$	20 $\frac{1}{2}$	— $\frac{5}{8}$

Op de locale markt ging het over het algemeen kalm toe. Van industriële soorten maakten Centrale Guano's een koersbuiteling van $177\frac{1}{2}$ tot $157\frac{1}{2}$ pCt. Zeer vast waren daarentegen aandelen Hollandsche Draad- en Kabelfabriek: $169\frac{1}{2}$ —218 pCt. en Nederlandsche Kabelfabriek: 233—259 pCt.

Cultuurfondsen waren vast, bij weinig handel. Vooral Poerworedjo's genoten belangstelling en verbeterden ca. 7 pCt. Watoetoelis Poppok gingen van 480 naar 500.

De willige beweging in mijnbouwfondsen, eerst geheel tot stilstand gekomen, maakte in de afgelopen week voor een reactie plaats. Preferente Ketahoens liepen van 56 tot $48\frac{1}{2}$ pCt. terug; Redjang Lebongs van $189\frac{1}{2}$ tot $176\frac{1}{2}$ pCt. Alleen Aequators waren iets vaster, terwijl Swansea's kunstmatig werden opgezet van 25% tot 30% pCt.

In de petroleumafdeeling was de belangstelling voor de hoofdsoorten: Koninklijke en Geconsolideerde, matig. Daarentegen deden de bevredigende Juni-cijfers der Internationale Rumeensche, Zuid Perlak, Perlak en Orion eenige vraag naar deze fondsen ontstaan. Vooral Orions waren goed gezocht, mede op een bericht, dat de productie aan Smeerolie voor den verderen duur van den oorlog tot loonende prijzen naar het buitenland is verkocht. Trouwens ook andere Rumeensche ondernemingen schijnen thans gunstige prijzen voor hun producten te kunnen bedingen. Zoo stegen aandelen Internationale Rumeensche in de afgelopen week van 93 tot $117\frac{1}{2}$ pCt.

Ook de Juni-productiecijfers van onze rubbermaatschappijen geven grotendeels reden tot tevredenheid, zoodat het koerspeil in enkele gevallen zeer aanmerkelijk verder kon verbeteren. Sumatra Rubbers wonnen 10 punten; Indische Rubber 20, Oost Java $34\frac{3}{4}$ enz.

In de scheepvaartafdeeling viel een algemeene neiging tot winstnemen te bespeuren; waardoor over de geheele linie een soms aanmerkelijke koersreactie plaats had. Bijzonder dringend was het aanbod evenwel niet. De grootste verliezen kregen aandelen Holland-Amerika-Lijn, Nievelt Goudriaan, Stoomvaart Mij. Oostzee en Bothnia's te boeken.

Tabakken stonden onder den invloed van de bijzonder gunstige taxaties, die, als steeds, door de inschrijving nog verre overtroffen werden. De willige stemming bleef tot het slot, — dat op de hoogste koersen was van de week; — gehandhaafd. Opvallend groot was de koersrijzing voor Deli-Mij.: 29 pCt., Senembah 18 pCt. en Medans $10\frac{1}{2}$ pCt., terwijl ook tal van andere soorten flinke prijsverbeteringen te zien geven.

Van diversen buitenland beginnen Peruvians zich gedeeltelijk van hun jongste koersverlies te herstellen, daar de oneenigheid met de Peruaansche regeering nopens het winnen van guano zwakker werd afgeteekend dan noodzakelijk was.

In buitenlandse hypotheekwaarden hadden eenige koersvariëaties van beteekenis plaats. Zoo stegen 4 pCt. pandbrieven Hongaarsch Boden Credit van $62\frac{1}{2}$ tot 66 pCt., doch liepen $4\frac{1}{2}$ pCt. pandbrieven Moskouer Agrar Bank van $76\frac{1}{16}$ tot $69\frac{1}{2}$ pCt. terug.

	30 Juni	5 Juli	7 Juli	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank.....	174 $\frac{1}{2}$	174	174	— $\frac{1}{2}$
Koloniale Bank	140	139 $\frac{3}{4}$	139	— 1
Ned.-Ind. Handel Mij. resc..	177 $\frac{1}{8}$	176	176	— 1 $\frac{1}{8}$
Centrale Guanofabriek	177 $\frac{1}{2}$	155	157 $\frac{1}{2}$	— 20
Holl. Draad en Kabelfabr....	169 $\frac{1}{2}$	186	215	+ 45 $\frac{1}{2}$
Insulinde Oliefabr.....	220	242	230 $\frac{1}{4}$	+ 10 $\frac{1}{4}$
Wester Suiker.....	189	184	184	— 5
Vorstenlanden	220 $\frac{1}{2}$	221 $\frac{3}{4}$	222 $\frac{1}{2}$	+ 2
Handelsveren. A'dam.....	379	368 $\frac{1}{2}$	380 $\frac{1}{2}$	+ 1 $\frac{1}{2}$
Javasche Cultuur.....	335	338	340	+ 5
Panggoonredjo Cult.	254	247 $\frac{1}{2}$	245	— 9
Redjang. Lebong	189 $\frac{1}{2}$	180	176 $\frac{1}{2}$	— 13
Geconsolideerde	220 $\frac{3}{8}$	220 $\frac{3}{4}$	219 $\frac{1}{2}$	— 1 $\frac{1}{8}$
Perlak	44	46 $\frac{1}{4}$	48 $\frac{1}{4}$	+ 4 $\frac{1}{4}$
Sumatra Palembang	227*	232	233	+ 19 $\frac{1}{2}$
Orion.....	88 $\frac{1}{2}$	89	91 $\frac{3}{4}$	+ 3 $\frac{1}{4}$
Indische Rubber	154	190	174	+ 20
Kali Telepak	185	192	193 $\frac{1}{4}$	+ 8 $\frac{1}{4}$
Kendeng Lemboe.....	245	256	253 $\frac{1}{2}$	+ 8 $\frac{1}{2}$

	30 Juni	5 Juli	7 Juli	Rijzing of daling.
Oost Java Rubber	256	287	290 ³ / ₄	+ 34 ³ / ₄
Holland-Amerika-Lijn	405	398 ³ / ₄	394	- 11
Java-China-Japan-Lijn	166 ¹ / ₂	163 ¹ / ₂	162	- 4 ¹ / ₂
Nievelt Goudriaan	870	880	860	- 10
Oostzee	360 ¹ / ₂	357	350	- 10 ¹ / ₂
A'dam Deli	240	251	255 ¹ / ₂	+ 15 ¹ / ₂
Arendsburg Tabak Mij.....	760	700	719 ¹ / ₂	- 40 ¹ / ₂
Deli Mij.	536	554	565	+ 29
Senembah	515	527	533	+ 18
Amsterdam Thee.....	72 ¹ / ₂	69	70	- 2 ¹ / ₂
Banjoewangi	88	90	95	+ 7

*) ex. div.

Amerikaansche fondsen, aanvankelijk verwaarloosd, kregen later een vast voorkomen, zoowel wegens de gepubliceerde zeer gunstige spoorwegontvangsten als op de nieuwe recordcijfers betreffende de industrie, die, nu de kans op een oorlog met Mexico eenigszins geweken is, beter tot hun recht komen. Vooral omtrent de Steel verluiden weer hoogst bevredigende berichten. Zoo zou over het tweede kwartaal van 1916 een ontvangtcijfer zijn geboekt van plm. \$ 80.000.000 tegen \$ 60¹/₂ miljoen over het eerste kwartaal en \$ 28 miljoen over het 2de kwartaal van 1915. Door sommigen wordt op grond van deze cijfers de uitkeering van een extra-dividend verwacht, doch de Steel-directie is, zooals bekend, met haar dividendpolitiek zeer conservatief.

De ten slotte ingetreden lichte opwaartsche beweging ging evenwel niet met groote omzetten gepaard, daar door den stijgenden geldkoers de speculatiezucht geremd wordt. Vermoedelijk bestaat er voorloopig geen uitzicht op een ontspanning van de geldkoersen in de Unie, daar ondanks de eischen voor de oogstbeweging en verdere kredietvraag uit het binnenland, de Vereenigde Staten, die sedert het uitbreken van den oorlog reeds \$ 996.500.000 aan het buitenland verstrekt hebben, voortgaan Frankrijk, Engeland, Rusland en Italië met kredieten bij te staan.

	30 Juni	5 Juli	7 Juli	Rijzing of daling.
American Beet Sugar ..	86 ¹ / ₂	86	88	+ 1 ¹ / ₂
American Car & Foundry	56 ¹⁵ / ₁₆	57	56 ⁹ / ₁₆	- ⁵ / ₈
Anaconda Copper	168 ¹ / ₂	169 ¹⁵ / ₁₆	169 ¹ / ₂	+ 1
Central Leather	59 ³ / ₄	58	59 ¹ / ₂	- ¹ / ₄
Cities Service	325	357	357	+ 32
Dominion Steel	54 ¹ / ₁₀	53	52	- 2 ¹ / ₁₀
Gulf States Steel	94 ³ / ₄	92 ⁷ / ₈	94 ³ / ₄	-
Marconi Wireless.....	82	89 ³ / ₄	88 ⁷ / ₈	+ 6 ⁷ / ₈
Erie	36 ¹ / ₁₀	36 ³ / ₈	36 ⁵ / ₁₀	+ ¹ / ₄
Illinois Central	102	98 ¹ / ₂	98	- 4
Southern Pacific.....	94	95 ¹ / ₂	96	+ 2
Southern Railway	20 ¹ / ₂	23	22 ³ / ₄	+ 2 ¹ / ₄
Union Pacific	135 ¹ / ₄	136 ³ / ₄	136 ¹ / ₂	+ 1 ¹ / ₄
Intern. Merc. Mar.....	24 ⁷ / ₁₀	24 ⁷ / ₈	24 ¹¹ / ₁₀	+ ¹ / ₄
Intern. Merc. Mar. pref.	89 ¹ / ₄	89 ⁵ / ₈	89 ³ / ₄	+ ¹ / ₂
Int. Merc. Mar. obl. cert.	96 ⁷ / ₈	98 ¹ / ₈	97 ¹ / ₁₀	+ ³ / ₁₀

Hoewel van den afloop van het Fransch-Engelsch offensief natuurlijk nog niets te voorspellen valt, hebben de resultaten, tot nog toe bereikt, de Londensche beurs blijkbaar reeds aangenaam gestemd: Consols stegen van 60⁵/₈ tot 61¹/₂ pCt. Intusschen kunnen ook de verbeterde schatkistontvangsten, die £ 21.385.062 meer bedragen dan over hetzelfde tijdvak van het vorig jaar, alsmede de algeheele afschaffing van minimumprijzen, het hunne tot de aangename beurshouding hebben bijgedragen.

Evenals te Londen, was ook te Parijs het staatsfonds vast gestemd. 3 pCt. Fransche Rente verbeterde van 62,40 tot 63,30. De verhooging van het halfjaarsdividend door de Banque de France: fr. 120 tegen fr. 90, maakte een goeden indruk op de markt.

De behoefte aan geld blijft echter bijzonder groot. De voorschotten, door de Fransche Bank aan den Staat verstrekt, stijgen iedere week en zijn deze week zelfs met fr. 200.000.000 vermeerderd. Naar het schijnt is echter binnenkort uit New York weer een krediet van \$ 100 miljoen te verwachten.

Aan de beurs te Berlijn mogen de koersen thans nog slechts fluisterend bekend gemaakt worden. Er bestaat wel geen straf voor leden, die zich aan dit verzoek niet houden, doch er dreigen wel straffere bepalingen. Van eenig animo kan onder deze omstandigheden geen sprake zijn. Toch schijnt de beurshouding thans aan de Spree, voor zoover uit de sobere berichten in Duitsche couranten valt op te maken, niet ongunstig te zijn.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

Tarwe. In de afgelopen week was de stemming in de meeste markten vast. In Noord-Amerika waren de oogstberichten over het algemeen gunstig en ook de dorschresultaten waren tot nu toe tevredenstellend. De boeren zijn evenwel niet dringend aan de markt, daar, zelfs al wordt de oogst grooter geschat dan een maand geleden, de totale opbrengst toch op zijn allerhoogst middelmatig genoemd kan worden. Chicago sluit op 10 Juli op \$ 1,08 tegen \$ 1,01¹/₂ een week geleden. Tengevolge van gebrek aan vrachtruimte was ook deze week de markt in Argentinië kalm en brokkelden de prijzen eenigszins af.

In Europa heerscht over het algemeen goede vraag, niet-tegenstaande de verschepingen bij voortdurend groot zijn en de voorraden in Engeland wederom zijn toegenomen. Van 1 Juni—1 Juli vermeerderden aldaar de voorraden in de havens van 2.500.000 tot 3.000.000 quarters. Ofschoon de vrachten niet merkbaar gestegen zijn, is de indruk toch vrij algemeen, dat men spoedig een rijzing tegemoet kan zien en deze meening had een tamelijk levendigen omzet op de graanmarkten tengevolge. Van de verschepingen van tarwe was betrekkelijk weinig voor Engeland bestemd; bijna ²/₃ werd verscheept naar het Continent, voornamelijk naar Frankrijk, Italië en Holland.

Maïs. Een scherpe reactie heeft plaats gehad in de afgelopen week in de zoo gedeprecieerde Engelsche markten. Reeds verschillende weken wezen wij er op, dat de verlaging in Engeland verre beneden de pariteit van de exportlanden was voortgezet, zoodat gedurende geruimen tijd geen nieuwe zaken mogelijk waren. Tamelijk levendige vraag voor Ierland en wederom matige verschepingen veroorzaakten een vaste stemming en de prijzen gingen sprongsgewijze omhoog. Tot de hogere prijzen kwamen vooral veel zaken met Noord-Amerika tot stand. Ook werden verschillende ladingen Laplatamaïs gehandeld, doch de meeste zullen niet naar Engeland, doch naar Frankrijk gedirigeerd worden.

Ook de Noord-Amerikaansche markt voor maïs is vooral voor spoedige posities gestegen. De oogstberichten zijn over het algemeen gunstig, ofschoon in enkele districten over te groote hitte wordt geklaagd. De voorraden van den ouden oogst zijn evenwel niet bijzonder groot en de prijzen werden daardoor gemakkelijk beïnvloed door de exportvraag. De prijzen in Laplata bleven in de afgelopen week vrijwel onveranderd.

Gerst. Tengevolge van de vaste stemming van maïs werden ook de vrachtprijzen voor gerst verhoogd, zonder evenwel tot levendige zaken aanleiding te geven. Niettegenstaande de aanvoeren in Juni in Engeland slechts matig waren zijn de voorraden in de havens tamelijk sterk toegenomen, wat op een kleine consumptievraag wijst.

Haver. Wederom hadden de verschepingen voornamelijk plaats naar Frankrijk en Italië. De oogstberichten zijn tamelijk gunstig, evenwel wordt nog steeds naar meer zon verlangd. De prijzen voor alle soorten haver verbeterden in Engeland, met meer attentie dan in langen tijd was waargenomen.

Lijnzaad. De berichten betreffende den nieuwen oogst van Noord-Amerika zijn niet bijzonder gunstig en de prijzen aldaar zijn gestegen, waardoor dit land wederom als koper in Laplata is opgetreden. Engeland blijft zich bijna uitsluitend beperken tot Indisch zaad, zoodat de export van Laplata niet veel meer dan Noord-Amerika en het Continent omvat, waarvan de grootste hoeveelheden nog naar Holland worden verscheept. De markt was afwisselend vast en flauw in Engeland, maar in Zuid-Amerika is de stemming zeer vast. Van den grooten voorraad lijnzaad in Buenos Aires is bijna niets aan de markt, daar hij voor Amerikaansche rekening wordt vastgehouden. De aanstaande oogst in Noord-Amerika zal een zeer beslissenden invloed op het verdere verloop der wereldprijzen uitoefenen.

Markten in Nederland.

In ons laatste bericht schreven wij abusievelijk, dat het vrachtcontract tusschen de reeders en de Nederlandsche Regeering voor 200.000 tons per maand tot stand gekomen zou zijn. Achteraf is ons gebleken, dat op het laatste oogenblik de onderhandelingen zijn afgesprongen, zoodat behalve de oude overeenkomst, die bij de nieuwe geannuleerd zou worden, geen contract bestaat. De Regeering gaat voort te voorzien in de noodige stoomvaartruimte door den schepen permissie tot uitvaren te weigeren, tenzij zij varen voor de Nederlandsche Regeering tot een door haar vastgesteld cijfer.

De toevoer van tarwe was in de afgelopen week zeer ruim; de prijs bleef onveranderd.

Maïs. Van de Juli-distributie werd door de Regeering 45 pCt. van de aanvraagde hoeveelheden toegewezen, welk cijfer hooger was dan men algemeen verwachtte. De aanvoeren van maïs zijn nu grooter dan eenigen tijd geleden en in Augustus zal men dan ook een minstens even groote distributie tegemoet kunnen zien.

Van gerst, haver en lijnkoeken waren de aanvoeren slechts zeer gering en nog steeds had geen distributie van deze artikelen plaats. Waarschijnlijk zal er spoedig nog eenig lijnzaad aangeboden worden. De verhouding tusschen grondstof en producten is er voor de fabrikanten niet gunstiger op geworden, ofschoon de prijzen der lijnkoeken zeer hoog zijn. De vraag voor olie is evenwel sinds eenigen tijd zeer teleurstellend.

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Juli	Maïs Juli	Haver Juli	Tarwe Juli	Maïs Juli	Lijnz. Juli
10 Juli 1916	108	78 1/4	40 1/2	7,— ^{a)}	4,20 ^{a)}	11,85 ^{a)}
3 „ 1916	101 3/8	75	38 1/8	7,20	4,25	11,90
10 Juli 1915	108 5/8	76 3/4	47 7/8	12,75	4,90	11,10
10 Juli 1914	78 3/4	69 1/8	38 1/8	9,02	5,25 ^{a)}	13,50 ^{a)}
20 Juli 1914	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ^{a)}	5,38 ^{a)}	13,70 ^{a)}

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ notering 6 Juli.

Loco-prijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten.	10 Juli	3 Juli	Soorten.	10 Juli	3 Juli
Tarwe	368 ¹⁾	368	Haver 38 lb. white clipped	18,10	18,10
Rogge No. 2 Western ..	nom.	nom.	Lijnkoeken. Nd. Amer. van La Plata-zaad ..	nom.	nom.
Maïs La Plata	265 ¹⁾	255	Lijnzaad La Plata	513,—	513,—
Gerst 46 lb. feeding....	nom.	nom.			

¹⁾ Regeeringsprijs.

AANVOEREN in tons van 1.000 kilo's.

Artikelen	Rotterdam		Amsterdam	
	3-10 Juli 1916	Sedert 1 Jan. '16	3-10 Juli 1916	Sedert 1 Jan. '16
Tarwe	23.331	767.524	—	10.823
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.).	4.391	394.382	—	—
Rogge	—	16.641	—	—
Boekweit	—	7.977	—	503
Maïs	13.737	223.271	8.048	79.103
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.).	—	46.697	—	—
Gerst	—	53.135	—	4.549
Haver	—	23.110	—	4.218
Lijnzaad	2.300	55.701	—	32.995
Lijnkoeken	325	85.826	—	5.435
Tarwemeel	1.903	11.925	—	—
(waarvan voor de Belgium Relief Comm.).	—	1.261	—	—

METALEN.

IJZER EN STAAL.

Bij gebrek aan nieuws uit Engeland is het vrijwel onmogelijk, een overzicht te geven van de bewegingen der markt sedert ons laatste verslag. De weinige berichten, die ons echter bereikten, wijzen er op, dat het ruwe metaal, zooals ijzererts en cokes, voortdurend in prijs stijgt, tengevolge van de dringende en steeds toenemende vraag. Dit is een factor, waarmede de fabrieken voortaan ernstig rekening zullen moeten houden in hunne calculaties en er bestaat geen twiifel, dat de prijzen voor ijzer- en staalproducten binnenkort, in overeenstemming hiermede, verhoogd zullen worden.

De overeenkomst tusschen het Gouvernement en de fabrieken met betrekking tot de maximum-prijzen voor ruw-ijzer liep in het laatst van Juni ten einde en het blijkt, dat thans onderhandelingen gevoerd worden om een nieuw tarief vast te stellen voor deze soort ijzer, waarbij met de veranderde condities rekening zal gehouden worden. Deze maatregel betreft natuurlijk alleen de binnenlandsche behoefte.

KOPER.

Statistiek van Henry R. Merton & Co. Ltd.

	30 Juni 15 Juni 31 Mei			30 Juni.		
	1916.	1916.	1916.	1915.	1914.	1913.
Voorraad	ton	ton	ton	ton	ton	ton
in Engeland en in Frankrijk ..	7.603	6.459	6.662	27.293	20.464	22.092
Zeiland v. Chili	2.225	1.500	3.000	1.325	1.650	1.350
Id. van Australië	4.000	4.300	4.100	4.300	3.550	4.700
Totaal ..	13.828	12.259	13.762	32.918	25.664	28.142
Fijn koper						
te Rotterdam	1.150	1.150	1.150	1.150	3.050	4.700
Id. te Hamburg	*2.867	*2.867	*2.867	*2.867	3.477	3.441
Id. te Bremen .	*1.106	*1.106	*1.106	*1.106	1.080	1.913
Totaal ..	18.951	17.382	18.885	38.041	33.271	38.196

Prijs van Stan- £ £ £ £ £ £
daard koper p.t. 103.10/- 119.-/- 122.-/- 81.15/- 60.5/- 63.12/6

* Als op 31 Juli 1914, sedert wanneer geen opgaven zijn ontvangen; thans waarschijnlijk nihil.

Loco-Noteeringen te Londen:

Data	Ijzer Clev. No. 3	Koper Standard	Tin	Lood	Zink
7 Juli 1916 ..	nom.	91.-/-	173.-/-	27.17/6	44.-/-
30 Juni 1916 ..	nom.	103.10/-	173.15/-	28.15/-	61.-/-
9 Juli 1915 ..	67.6/-	77.12/6	171.15/-	24.15/-	100.-/-
10 Juli 1914 ..	51.4/-	61.7/6	146.12/6	19.10/-	21.10/-
20 Juli 1914 ..	51/4	61.-/-	145.15/-	19.-/-	21.10/-

STEENKOLEN.

De handelaars klagen voortdurend over het gebrek aan evenredige aanvoeren, doch daar de grootere afnemers zoals hun orders plaatsaans voor den winter, inplaats van zooals verleden jaar te wachten tot laat in het seizoen, zal de druk gedurende de komende maanden aanmerkelijk minder zijn en de handelaars daardoor beter in staat worden gesteld, aan de gewone vraag voor den winter te voldoen. Arbeidersmoeilijkheden treden echter nog sterk op den voorgrond.

PETROLEUM.

(Ontleend aan den „Petroleum Review“.)

Londen, 30 Juni 1916.

Smeeroliën. Sedert ons laatste bericht zijn de prijzen bepaald gedaald; nu wordt genoteerd voor:

American pale

American red

Amer. gefiltr. cylinderolie

Benzine. Sterke vraag, doch onveranderde prijzen.

No. 1

No. 2

No. 3

Alle merken zijn in Schotland en Ierland 1 d. per gallon duurder.

Stookolie en vethoudende oliën zijn zeer schaarsch. Geen officieele noteeringen.

Terpentijn. Amerikaansche

Loco

Juli/Augustus ..

Sept./December ..

Paraffine. Geen verandering heeft plaats gehad en de prijzen zijn nominaal gebleven per lb.

Smeltpunt 140°

„ 130—132°

„ 125—128°

„ 118—120°

Geraffineerde petroleum. De markt blijft vast tegen vorige prijzen.

Water White

Standard White

2e destillaat

Liverpool, 29 Juni 1916.

Petroleumproducten vinden vasten verkoop en Amerikaansche worden 11 d. tot 1 s. per gallon genoteerd. Geen Russische olie aan de markt.

Benzine wordt voor den kleinhandel 2 s. 10 d. per gallon genoteerd. Leveringen volgen echter moeilijker.

Bakou, 29 Juni 1916.

De markt voor ruwe olie blijft vast en de notering is 45 kopeken per poed.

New York, 29 Juni 1916.

Geraffineerd in kisten 11,50 c.
Standard White in vaten 8,95 c. } per gallon.
Credit Balances 2,60 c.
Pennsylvanian Crude \$ 2,60 per vat.

KATOEN.**NOTEERINGEN VOOR LOCO-KATOEN.**

(Middling Uplands.)

	7 Juli '16	30 Juni '16	23 Juni '16	7 Juli '15	7 Juli '14
New York	13,10 c	13,15 c	13,30 c	9,20 c	13,25 c
Liverpool	8,04 d	8,16 d	8,29 d	5,21 d	7,33 d

Ontvangsten in, en uitvoeren van Amerikaansche havens.

(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '15 tot 7 Juli '16	Overeenkomstige perioden	
		1914-'15	1913-'14
Ontvangsten Gulf-Havens..	4915	6990	6556
" Atlant. Havens	2556	3632	4031
Uitvoer naar Gr. Brittannië	2663	3756	3405
" 't Vasteland.	2465	3938	5100
" " Japan etc...	481	492	376

Voorraden in duizendtallen	7 Juli '16	7 Juli '15	7 Juli '14
Amerik. havens.....	725	812	338
Binnenland.....	415	487	146
New York	157	244	122
New Orleans	196	169	70
Liverpool	639	1693	915

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons,
Manchester dd. 28 Juni 1916.

Amerikaansche katoen is in prijs slechts weinig veranderd, niettegenstaande hevige manipulaties aan de Amerikaansche markten, voornamelijk door den toestand in Mexico. Ten slotte was de markt wat kalmer en waren de prijzen in Liverpool 10 punten lager dan een week geleden. Oogstberichten spreken elkaar eenigszins tegen, ofschoon deze over het algemeen vrij gunstig luiden en vooral de stand in Texas goed schijnt te zijn. In Liverpool is de toestand wat gunstiger, doordat vrij groote partijen zeilende zijn en men dus, wat voorraden betreft, wat onafhankelijker van Amerika wordt, terwijl ook vrachten flauwer worden en men dus ook weer verschillende voorradige partijen uit New York heeft kunnen kopen. De totale consumptie tot nu toe is ongeveer 160.000 balen minder dan verleden jaar en belangrijk minder, dan de drie vorige jaren, zoodat het nieuwe seizoen waarschijnlijk zal beginnen met een vrij grooten voorraad katoen en goede kans op een meer dan middelmatigen oogst. Egyptische katoen blijft zeer duur en voorraden zijn schaarsch. Ofschoon de berichten omtrent den nieuwen oogst gunstig luiden, kan men daaromtrent niets met zekerheid zeggen, vóór de kritieke maanden Augustus en September voorbij zijn.

Amerikaansche garens blijven kalm, doch zeer vast in prijs en sommige spinners vragen zelfs 1/8 d. meer dan een week geleden. Naar de nummers 20—40 bestaat de meeste vraag en het is dikwijls moeilijk levering te krijgen. Over het algemeen wordt de productie goed geplaatst en zijn de voorraden gering. Getwijnde garens, vooral in de lagere nummers, zijn zeer vast en ook Egyptische bundels blijven goed gevraagd. In Bolton wordt met de thans vigeerende abnormaal hooge prijzen de vraag iets minder. Amerikaansche bundelgarens in de nummers 16—24 zijn moeilijk te verkopen; waarschijnlijk door vreemde concurrentie op de exportmarkten.

Naar manufacturen bestaat vrij veel vraag, maar de zeer hooge kostprijzen maken de zaken hoe langer hoe moeilijker. De verkoopprijzen in het verre Oosten, hoewel steeds vooruitgaande, zijn nog belangrijk beneden de tegenwoordige kostprijzen, zoodat vele inkoop speculatief zijn. Voor China is weer iets gedaan, doch nog niet van veel belang. Fancies worden goed gevraagd en fabrikanten, vooral van de betere kwaliteiten, zijn goed bezet. Het binnenland blijft druk en de fabrikanten zijn alle met hun leveringen ten achter.

WOL.

De markt te Bradford vertoont meer levendigheid, voor crossbreds zoowel als voor merinos. De prijzen geven weinig verandering te zien.

Op de jongste veiling te Melbourne bestond zeer levendige vraag voor de eerste soorten. Merinos zijn vergeleken bij einde Maart 20 à 25 % in prijs gestegen, fijne crossbreds zijn 15 % vooruitgegaan, terwijl de overige kwaliteiten onveranderd zijn gebleven.

Noteeringen te Bradford:

Data	64 average	Colonial carded			
		56	50	46	40
7 Juli 1916	52	39 1/4	33	28 1/2	25 1/2
30 Juni 1916	51	39 1/2	33	28 1/2	25 1/2
7 Juli 1915	45	36	33	29	25 1/2

SUIKER.

Aan onze Bietsuikermarkt veroorzaakte dekkingsvraag voor ouden oogst een zeer vaste stemming met koopers tot f 34,— en verkoopers tot f 36,—. Voor nieuwen oogst Oct./Dec.-levering was de stemming kalm en de omzet beperkt. De markt sloot prijshoudend op f 26 7/8. De voorraad suiker in Holland op 15 Juni was 23.684 tons tegen 61.445 tons in 1915 en 50.614 tons in 1914.

De berichten over de te velde staande bieten uit alle landen blijven gunstig luiden.

In Engeland blijven de officieele verkoopprijzen nog steeds gehandhaafd, alhoewel de prijsbasis lager is dan in Amerika. De totale importen van suiker in Groot-Brittannië gedurende de eerste helft van dit jaar bedroegen in vergelijking met dezelfde periode van het vorig jaar:

	1916	1915	vermeerdering
Ruwe suiker.....	570.100	502.356	67.744 tons
Geraff. suiker	261.168	236.752	24.416 "
Tezamen	831.268	739.108	92.160 tons

Op Java is gedurende de afgelopen week weer meer te doen geweest. Er vonden verdere niet onbelangrijke herverkoopplaats van spoedig leverbare suikers tot f 13 1/2 voor Superieur, f 12 1/2 voor No. 16 en h. en f 12 1/4 voor No. 12-14. Ook voor suiker uit oogst 1917 bestond weer wat belangstelling, echter nog uitsluitend van de zijde van Chineesche speculanten, die voor No. 16 en h. f 11 5/8 en f 11 3/4 betaalden. De Europeesche export-firma's blijven ten opzichte van den volgenden oogst hun gereserveerde houding handhaven, daar men over het algemeen van oordeel schijnt te zijn, dat de politieke gebeurtenissen gedurende de eerstvolgende maand een overwegend invloed zullen hebben op den loop der suikerprijzen voor oogst 1917.

De berichten over het rendement der Java-fabrieken zijn verblijdend. De maalresultaten per 1 Juli van 91 fabrieken toonen reeds een vooruitgang tegen verleden jaar van ruim 13 %.

In Amerika werd de noteering van spot-centrifugals teruggebracht van 6.40 c. tot 6.27 c., waarop de markt prijshoudend bleef. De omzet was van weinig beteekenis wegens de feestdagen in verband met independenceday. Verdere verkoopen naar Engeland vonden niet plaats.

Op Cuba bedroegen de ontvangsten tot en met 2 Juli:

Afgelopen week	25.950	18.300	21.000 tons
Totaal sedert 1 Dec.	2.843.189	2.324.074	2.362.828 "
Werkende Fabrieken.	15	14	9

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Augustus	Londen			New York 96% Centrifug.
		Tates Cubes No. 1	White Javas fob.	Americ. Granu- lated fob.	
7 Juli 1916....	f 26	47/1 1/2	20/6	31/6	6,27
30 Juni 1916....	" 27 1/2	47/1 1/2	20/6	31/6	6,40
7 Juli 1915....	" 22 5/10	31/-	20/-	—	4,89
7 Juli 1914....	" 11 3/8	18/-	—	—	3,35

RUBBER.

De markt voor Plantage-soorten was in het begin der afgelopen week flauw gestemd en de prijzen liepen terug tot 2/2 1/2 voor prima Crepe. Daarna trad een reactie in, de prijzen herstelden zich en de slotnoteeringen zijn nog iets hooger dan het begin der week.

De markt voor Para-soorten blijft prijshoudend en noteeringen liepen ca. 1/4 d. op.

Slot deze week.		Slot vorige week.	
Prima Hevea Crepe	loco 2/4 1/4	loco	2/4
" " "	Aug./Sept. 2/4 1/2	Juli/Dec.	2/5
" " "	Oct./Dec. 2/5 1/4		
" " "	Jan./Juni 2/4 3/4	Jan./Juni	2/4 3/4
Smoked Sheets	1/4 à 1/2 d. minder	1/2 d. minder	
Hard cure fine Para.....	2/8 1/4	2/8	

KOFFIE.

Uit het Mailbericht van de Makelaars G. Duuring & Zoon, (Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

De markt bleef deze week kalm gestemd. Het weinige, dat in eerste hand werd aangeboden vond koopers, zij het tot verlaagde prijzen. In deze verhouding werden ook nog eenige opgehouden partijen afgedaan.

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
8 Juli 1916	242.000	6525	905.000	6800	12 ²⁵ / ₃₂
30 Juni 1916	169.000	6200	811.000	6600	12 ¹³ / ₃₂
8 Juli 1915	905.000	4825	581.000	5750	12 ¹⁵ / ₁₆
24 Juli 1914	353.000	4900	889.000	5700	16

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
8 Juli 1916 ..	36.000	36.000	268.000	268.000
8 Juli 1915 ..	52.000	52.000	213.000	213.000

TABAK.

(Uit het Maandbericht der firma P. Meerkamp van Embden & Zn.)

Van Sumatra werden in Juni twee inschrijvingen te Amsterdam gehouden, n.l. op 9 Juni van 18,884 pakken en op 17 Juni van 18,994 pakken.

De uitval bleef over het geheel goed, hoewel het aantal fijne Duitse partijen belangrijk minder groot was. Beide inschrijvingen leverden echter een groot quantum bladdige, zeemige middeltabak, uitnemend geschikt voor regiedoeleinden, terwijl ook een vrij groot quantum voor Amerika passende tabak daarbij voorkwam.

De stemming voor Amerikaansche merken was zéér willig en alles wat eenigszins voor dit doel in aanmerking kwam (circa 4000 pakken) werd grif genomen; ook de regie-koopers waren flink in de markt.

Beide inschrijvingen brachten in doorsnee circa 185 cents op.

Tot nu toe zijn van dezen oogst verkocht 158,342 pakken, tegen 141,434 pakken ult. Juni verleden jaar; daar de oogst bovendien circa 15,000 pakken kleiner geraamd is dan de vorige, zal het quantum hetwelk dit jaar in den herfst ten verkoop komt, abnormaal klein zijn.

Van Java werden inschrijvingen te Amsterdam van 19 tot 23 Juni en te Rotterdam op 28 Juni.

De Amsterdamsche inschrijvingen omvatten 40,028 pakken, de Rotterdamsche 26,290 pakken.

De stemming in de Amsterdamsche inschrijvingen was eenigszins wankelend; de opbrengstprijzen bleven over het geheel nog hoog, maar toch had menig een het gevoel, dat men over het hoogste punt heen was, en eenige kentering zou kunnen intreden.

Over den afzet in Duitschland, waar men den laatsten tijd daaraan gewoon geraakt was alles wat aangeboden werd grif te zien accepteren, werden plotseling van verschillende zijden klachten gehoord; daarbij komt dat door de hoge prijzen voor het opnemen der quantums Java gesteeld andere kapitaal vereischt worden dan in normale omstandigheden, hetgeen te meer spreekt omdat marktverkoop van eenige betekenis hoe langer hoe zeldzamer worden.

Het zou dus werkelijk geen verwondering behoeven te baren indien eens voor een oogenblik eenige verflauwing intrad; voor zoover dat echter al het geval geweest is, heeft dit niet lang geduurd, want in de Rotterdamsche inschrijving van 28 Juni was de stemming reeds weder omgeslagen en de prijzen, vooral voor de Bezoekie liepen weder zoo hoog als te voren het geval geweest was.

Van dezen oogst zijn tot nu toe verkocht circa 485,000 pakken tegen 284,000 pakken verleden jaar terzelfder tijd; het thans verkochte quantum is dus reeds bijna zoo groot als dat hetwelk de geheele vorige oogst geleverd heeft.

Van Borneo kwamen in Amsterdam bij inschrijving 577 pakken op 9 Juni en 1583 pakken op 17 Juni. Hiervan was de helft Darvel-tabak, gedeeltelijk zeer mooi goedsoortig zand- en voetblad, gedeeltelijk rijpe bruine middeltabak; de overige partijen bestonden voor het grootste deel uit omblad.

Van Borneo zijn tot nu toe verkocht 4792 pakken, tegen 8275 pakken ultimo Juni 1915.

In Amsterdam werden bovendien nog bij inschrijving verkocht 5477 balen Braziel, 1334 kisten Seedleaf, 896 balen Venezuela en 65 seroenen Havana, te Rotterdam 922 balen Carmen.

VETTEN EN OLIEN.

Oleo-Margarine. Aangezien voor vracht van New York naar Rotterdam \$ 2,50 per 100 Amerikaansche ponden (ongeveer f 15,— per 100 K.G.) verlangd wordt, luiden de offerten franco wal Rotterdam zeer hoog, namelijk f 91,— tot f 92 1/2 voor 1e soorten en f 81,—/82,— voor 3e kwaliteiten.

C.i.f. Engeland wordt daarentegen 1e soort ad sh. 70/9 per cwt. (ongeveer f 80,— per 100 K.G.) aangeboden, waartoe een paar posten gedaan werden.

Oleo-Stearine. Noord-Amerikaansche gedaan ad f 79,— franco wal hier inclusief molest. Zuid-Amerikaansche wordt ad f 77,— c.i.f. Rotterdam inclusief molest geoffreerd.

Premier-Jus. Noord-Amerikaansche, fijnste, werd ad sh. 70,— (ca. f 79,—) c.i.f. Engeland gedaan.

Zuid-Amerikaansche. Gedaan: franco wal Rotterdam inclusief molest: 1e kwaliteit ad f 82,— en f 83,—, 2e kwaliteit ad f 81,— en 3e kwaliteit ad f 79,—, terwijl verder nog op condities c.i.f. Rotterdam, betaling tegen documenten exclusief molest, 2e kwaliteit ad f 76,— afgesloten werd.

Mutton-Premier-Jus gedaan ad f 75,— c.i.f. Rotterdam inclusief molest.

Neutrallard. De offerten luiden f 91,— en hooger, franco wal hier, inclusief molest.

Imitatie-Neutrallard. Men offreert ad f 88 1/2 franco wal hier, inclusief molest.

Katoenzaad-Olie. De noteering is: \$ 28,70 per 100 K.G. c.i.f. Rotterdam, inclusief Engelsche molestverzekering (ca. f 69,15 op Juli/September-aflading).

Generaliseerd Cocosvet noteert f 76,— voor Juli/Augustus-levering.

Talk. De vraag voor talk te Londen is aanzienlijk levendiger; in de j.l. Woensdag gehouden talkveiling werden de aangeboden 854 vaten geheel verkocht tot voor alle soorten 6 d. tot 1/- per Cwt. hogere prijzen. Buiten de veiling om bleven de afdoeningen echter vrij gering en werden ook slechts enkele afladingszaken gerapporteerd tot veel hogere prijzen.

De aflading van Australië gedurende de maand Juni bedragen 3755 tons tegen 3300 tons in dezelfde maand van het vorige jaar. De opgeslagen voorraad te Londen is gedurende de maand Juni met 3287 vaten verminderd en wordt de bruto-wicht van de voorraad op 1 Juli op 5123 tons geschat.

	1916	1915	1914
Voorraad te Londen op 30 Juni ..	vaten 13798	vaten 24205	vaten 11433
Aangekomen te Londen in Juni ..	3900	16781	9633
Afgeleverd te Londen in Juni	7187	12041	6198

Palmolie. De laatste week van Juni bedraagt de import te Liverpool 2695 vaten, de voorraad te Liverpool bedraagt op 30 Juni circa 13350 tons, een vermeerdering gedurende Juni van circa 1750 tons. De stemming der palmoliemarkt te Liverpool was in de afgelopen maand over het algemeen zeer flauw, het slot wat vaster.

COPRA.

Er was deze week goede vraag voor copra tot onveranderde prijzen; de markt sluit hooger, op onderstaande noteeringen. Ceylon cif. Londen £ 32.12.6 koopers en cif. Marseille £ 36.— verkopers.

NOTEERINGEN.

Java f. m. s.

8 Juli 1916 ..	f 40 3/4
1 " 1916 ..	" 40 1/2
8 Juli 1915	" 31,— N.O.T. en ca. f 95,— N.O.T. vrij.
8 Juli 1914	" 28 7/8
20-25 Juli 1914 ..	" 28 3/4

VERKEERSWEZEN.
BEVRACHTINGEN.

8 Juli 1916. Graanvrachten naar de Entente-landen waren, tengevolge van schaarschte aan ruimte voor prompte verscheping, belangrijk hooger, vooral van Zuid-Amerika.

Voor kolen naar de Fransche Westkusthavens werd weinig ruimte aangeboden; de thans geldende maximum-vrachten zijn oorzaak, dat de reederijen de voorkeur geven aan lading naar de Middellandsche Zee. Het grootere aanbod van ruimte in die richting, waarbij nog gevoegd moet worden de wensch van de reeders om te bevrachten vóór de te verwachten maximum-vrachten naar de Middellandsche Zee in werking treden, veroorzaakte een scherpe daling in de vrachten. Naar verluidt is de Coal Export Commission voornemens, toestemming te geven om aan neutrale schepen hoogere vrachten te betalen dan de vastgestelde maxima, teneinde zoodoende meer aanbod van ruimte voor de Fransche Westkusthavens te verkrijgen.

GRAAN.

Data	Petro-grad Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
3/8 Juli 1916	—	—	f 13,—	8/9	—	151/3
26 Juni/1 Juli '16	—	—	„ 14,—	8/-	—	137/8
5/10 Juli 1915	—	—	7/6	7/6	60/-	60/-
6/11 Juli 1914	11 d.	6/6	2/3	2/1 1/2	12/6	12/6
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 1/4	1/11 1/4	12/-	12/-

HOUT.

Data	Cronstadt		Golf van Mexico	
	Holland (gezaagd)	Oosth. Engeland (mijnstutten)	Holland (pitch-pine)	Engeland (pitch-pine)
3/8 Juli 1916	—	—	—	—
26 Juni/1 Juli 1916	—	—	—	—
5/10 Juli 1915	—	—	210/-	—
6/11 Juli 1914	f 13,—	24/-	72/6	75/-
Juli 1914	„ 12,—	24/6	75/-	77/6

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per Unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Hout gezaagd en pitchpine, per St. Pet. Standard van 165 kub. vt., mijnstutten per vadem van 216 kub. vt.

Overige noteringen per ton van 1015 K.G.

ERTS.

Data	Bilbao Middlesbro'	Carthage Middlesbro'	Griekland Middlesbro'	Pots Middlesbro'
3/8 Juli 1916	19/-	19/-	—	—
26 Juni/1 Juli 1916	19/-	19/-	—	—
5/10 Juli 1915	11/-	13/-	—	—
6/11 Juli 1914	4/7 1/2	5/6	—	—
Juli 1914	4/3	5/4 1/2	5/9	8/6

KOLEN.

Data	Cardiff				Oosth. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotterdam	Cronstadt
3/8 Juni '16	34/-	72/-	90/-	45/-	f 6,50	—
26 J./1 Juli '16	34/-	77/6	95/-	45/-	„ 6,50	—
5/10 Juli '15	fr 18,50	22/6	24/6	27/6	„ 6,—	—
6/11 Juli '14	„ 7,—	7/1	7/3	14/1 1/2	3/3	5/1 1/2
Juli '14	„ 7,—	7/-	7/3	14/6	3/2	5/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d. w.)	Burmah West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chili West Europa (salpeter)
3/8 Juni 1916	92/6	—	—	—
25 Juni/1 Juli 1916	93/4	—	—	—
5/10 Juli 1915	55/-	—	—	65/- 1)
6/11 Juli 1914	14/9	—	—	21/6
Juli 1914	14/6	16/3	25/-	22/3

1) Per zeilschip.

RIJNVRACHTEN.

Er is geen wijziging van den toestand te vermelden.

VRACHTEN TE ROTTERDAM.

(in Gld. per 2000 K.G.)

Data	Ertis nr. Ruhrhavens		Massale goed. Bovenrijn	Waterstand
	1/4 lostijd	1/2 lostijd		
3-8 Juli 1916	—	—	—	gunstig
26 Juni-1 Juli 1916	0,30	0,40	—	gunstig
5-10 Juli 1915	0,22 1/2	0,32 1/2	—	gunstig
6-11 Juli 1914	0,40	0,50	1 à 1,10	gunstig
20-24 Juli 1914	0,60	0,70	1,05	gunstig

ADVERTENTIËN

J. & J. M. VOORHOEVE
 Makelaars in Assurantiën
 Anno 1836

ROTTERDAM

Boll & Dunlop's Distilleerderij, Rotterdam

OPGERICHT ANNO 1821

Agenten, de Heeren: JACOBSON, VAN DEN BERG & Co., Semarang,
 Soerabaya, Batavia, Cheribon
 VAN NIE & Co., Medan, Deli
 HESTERMAN & Co., Menado
 NICHOLAS RATH & Co., New York

De Erven de Wed. J. van Nelle
 ROTTERDAM

Tabaks- en Sigarenfabrieken
 Koffiebranderij - Theehandel

VAN RIJN & Co
 UTRECHT — POSTBUS 40

EENIGE FABRIKANTEN
 VAN DE UTRECHTSCHHE

FIJNE TAFELMOSTERD

GEBR. VAN UDEN
 ROTTERDAM - AMSTERDAM - ZAANDAM

Reeders en Cargadoors
 Bevrachtingsagenten - Expeditieuren
 KOOP en VERKOOP VAN SCHEPEN
 Telegram-Adres: „VANUDEN”

